

BEGRÁD IV. Semn
naposta

Szlovéniai Újság

Noviszád, 1939 március 11, szombat

Urednik - Szerkesztő
ANDRÉE DEZSÓ

20. évfolyam 70. szám

Cvetkovics Dragisa miniszterelnök:

A horvátoknak az állam határain belül erkölcsi és tényleges egyenjogúságot kell biztosítani

A miniszterelnök-belügyminiszter erélyes állásfoglalása

Beográdból jelentik: A szkupstina tegnap délelőtti ülésén általános és nagy érdeklődés mellett szólalt fel Cvetkovics Dragisa miniszterelnök-belügyminiszter a belügyi tárca költségvetési vitája keretében.

A miniszterelnök-belügyminiszter betérjesztette a belügyi tárca költségvetését, amelyben a kiadások összege 631.701.529 dinárt tesz ki. Ebből a személyzeti kiadás 506.593.508, az anyagi pedig 125.108.021 dinár. A csendőrségi kiadások összege 381.617.425 dinár, a közigazgatási kiadásoké pedig 250.080.077 dinár. Az új költségvetés 31.900.000 dinárral magasabb, mint a mostani. Ennek az az oka, hogy több rendőrséget államosítani fognak és ezért már most száz rendőrtanulót képeznek ki a zemuni rendőrségi iskolában. A rendőrség államosítása következtében 597 új állást kell szervezni. Ezek a rendőrségek, amelyeket ezután államosítanak, eddig a városok, illetve községek terhére estek, de ezután az államnak kell gondoskodnia eltartásukról. Mindez tetemesebb kiadással jár. Ezenfelül ötszáz új csendőrt is felvesz az állam, erre a célra 10.036.249 dinárt irányoztak elő. A belügyi tárca személyi kiadásai összesen 14.935.981 dinárral haladják meg a mostanit, míg az anyagi kiadások többlete 16.964.019 dinár. Ezenkívül a bánágoknál és más belügyi intézményeknél is van több kiadás az ediginél.

A MINISZTERELNÖK LELEPLEZI**A KOMMUNISTÁK MUNKÁJÁT**

A számadatok ismertetése után tért át a miniszterelnök a belpolitikai helyzet ismertetésére és ezzel kapcsolatban a kommunisták munkájáról a következő megállapításokat tette:

A jugoszláviai kommunista párt tevékenységének alapja az, hogy munkáját szigorúan törvényes keretek között mozgó keretekbe csempészi. Ilyen taktika mellett, a kommunisták a legóvatosabban igyekeznek elérteni forradalmi irányzatukat propagandisztikus tevékenységükben és pillanatnyilag a polgári és politikai szabadságjogokért, általában a demokráciáért való küzdelmet, a fasizmus, imperializmus és háboru elleni

harcot tüntetik fel pártprogramjuk főcéljaként. Ezért erősödött meg a kommunisták beszivárgása a politikai, nemzeti és kulturális szervezetekbe, a munkás intézményekbe és részvételük az összes nyilvános megmozdulásokban, melyek tartalmuknál és céljuknál fogva lehetővé teszik a széles néprétegekben való politikai elhelyezést, igen erős.

Az ország egyes vidékeinek politikai és szociálgazdasági viszonyaihoz történő alkalmazkodásukhoz híven a jugoszláviai kommunista párt központi bizottsága külön kommunista pártot alakított Szlovéniában és Horvátországban azzal a feladattal, hogy funkcionáriusai a jugoszláviai kommunista párt általános ténykedésének kereteiben, minél inkább alkalmazkodjanak tömegpropagandájukban az illető területek helyi viszonyaihoz és a néptömegek hangulatához. Tekintve azonban, hogy Jugoszláviában a kommunisták munkáját ügyesen leplezik, a nacionalizmus és békeszeretet álarca, továbbá a demokráciáért és a nemzeti szabadságért való harc leple alatt, ezért feltétlenül szükséges az összes politikai, kulturális és gazdasági egyesületek szoros együttműködése a hatósági személyekkel, mert csak így lehet a kommunisták romboló tevékenységének hatásosan ellentállni, a titkolt kommunista manővereket leleplezni és ezáltal a szé-

les rétegek előtt lehetetlenné tenni.

A GYÜLEKEZÉSI SZABADSÁG

Az elmúlt 1938. évben a politikai élet a nagyobb gyülekezési szabadság jegyében folyt le. Ezt meg kell állapítani, mert ha a politikai életet összehasonlítjuk azokkal az időkkel, amikor ezek a törvények napvilágot láttak, akkor megállapíthatjuk a nagy különbséget az akkori és a későbbi idők között. Ez a szabadság két irányban nyilvánul meg: egyrészt a politikai gyűlések számában és az engedélyezett egyesületek és testületek számában. A statisztikai kimutatások szerint 1938-ban összesen 18.083 gyűlést és más összejövetelt tartottak, amelyekben 5.529.894 személy volt jelen.

Ebből a jugoszláv radikális egység pártja 5.084 gyűlést tartott 1.919.349 résztvevővel, az egész ellenzék 6.725 gyűlésén 1.129.393 érdeklődő volt jelen, míg Ljoticsék 325 megbeszélésén 27.987 kiváncsi jelent meg. A többi gyülekezéseken, szlávakon stb., melyek száma 6.019 volt, 2.453.217 volt a jelenlevők száma. Mindebből látszik, hogy a hatóságok milyen liberálisan kezelték a gyülekezési törvényt. Az egyesületek alapításában is liberálisan jártak el, mert 1938-ban 1213 különféle egyesületet alapítottak az országban.

A sajtószabadság

A mostani sajtótörvény, bár első szakasza szerint a sajtó formálisan szabad, mégis igen erős és zavaros rendelkezéseket tartalmaz, amelyek alapján igen szigorú sajtórezsimek léptettek életbe. A mai sajtórendszer a sajtótörvény szigorú rendelkezései ellenére is, sok tekintetben szabadabbá tette a politikai sajtót, a politikai riportázst, valamint az állami és nemzeti problémák tárgyilagosságot megvitatását. A királyi kormány reméli, hogy a sajtó képviselőivel egyetemben, liberálisabb sajtórezsimek valósíthat meg és a lehető legrövidebb időn belül az összes időszerű kérdések és a közélet problémáit szabadon vitathatják meg.

A HORVÁT KÉRDÉS

A királyi kormány deklarációja világosan körvonalazta belpolitikánk új orientációját: mindannak gyors és határozott megoldását, ami ma a horvát kérdés fogalmát magában foglalja. A királyi kormány ennek a problémának külön figyelmet szentel. Ennek a rendkívüli fontosságú kérdésnek a megoldásához teljes őszinteség-

gel és komolysággal kell hozzáfogni. Ezt a feladatot nem lehet egy tollvonással elintézni, de nem lehet egyoldalúan sem, hanem csak kölcsönös megegyezés alapján megoldani.

Ennek érdekében elsősorban egymás között kell jobb viszonyt teremteni.

A kérdés félreismerése következtében elkövetett otromba hibákat

ki kell küszöbölni, még pedig minél előbb. Léghőrt kell teremteni, amelyben könnyebben lehet eredménnyel kecsegtető tárgyalásokat folytatni. Ezzel a kérdés lényegébe hatolunk. Ezzel kapcsolatosan bizonyos oldalról észrevételeket hallottam, hogy a kormánydeklaráció nem tartalmaz feltételeket, amelyek alapján a horvát kérdést meg akarja oldani. Erre csak azt válaszolhatom, hogy az utóbbi hónapokban az összes illetékes tényezők nyilatkoztak, hogy

a horvát kérdést őszinte, lojális és kétoldalu becsületes megegyezés alapján lehet csak rendezni. Egészen céltalan lenne tehát itt körvonalazni a jövődől óhajtott megegyezésnek a határát. Ez egyedül fog kialakulni, ha az illetékes tényezők megkezdik tárgyalásaikat.

Vannak vitán felül álló dolgok, vannak viszont, amelyek megbeszélés tárgyát képezhetik. Most nincs ideje és itt nincs helye annak, hogy részletekre kitérjünk. Ez a maga idejében fog megtörténni. A fő az, hogy a királyi kormány minden erejével azon lesz, hogy azok a tárgyalások, melyek e kérdést érintik, a fogalmak tisztázásához vezessenek és mindenki érdekeit nyíltan meghatározzák. Ha megegyezésről beszélünk, semmiestre sem szólhatunk egy akarat diktálásáról. Ezt az előfeltételt mindkét tárgyaló félnek tisztelben kell tartani. A fő az, hogy mindkét oldalról mentesüljenek a mult előítéleteitől és hogy a tényleges helyzettel számoljanak, valamint, hogy őszintén, határozottan és gyorsan cselekedjenek. Az értelemnek az érzelem felett győzelmeskednie kell.

Ha hazánk egyes területei akaratukon s hibájukon kívül a multban földrajzilag és kulturális téren szét voltak választva és ilyen viszonyok között fejlődtek és éltek nemzeti egyéni életüket, majd husz évi együttélés után és ma is úgy érznek, akkor számolni kell ezekkel a tényekkel és olyan megoldást keresni, amely az állam határain belül igyekszik realizálni nézeteiket és lehetővé tenni az együttélést. A megoldásnak mindenképpen olyannak kell lennie, hogy a horvátok részére a morális és tényleges egyenjogúság ez államegység, — amelyet ők egy politikai ténnyel sem tagadtak meg, — keretein belül biztosítva legyen. Csak így erősíthetjük meg Jugoszlávia belső erejét és ezen keresztül ellenálló képességét és tekintélyét a nemzetközi életben. Ha huszévi együttélés után nem sikerül ilyen felfogást s eredményt elérni, akkor a nemzet és történelem előtt azok viselik az erkölcsi felelősséget, akik szűk látókörű és egyoldalú felfogásukkal lehetetlenné tették a konszolidáció és belső béke nagy művét.

Reggeli levél

A pápai hármaskorona

A pápa világi méltóságának kifejezője a pápai korona, a tiara, egyházi latinsággal triregnum, amellyel vasárnap koronázzák meg az új pápát a Szent Péter Bazilika erkélyén nyilvánosan (coram populo).

A püspökök az ótestamentum hagyományai szerint már az első keresztény időkben a többi paptól való megkülönböztetésül különböző alakú fejedőket viseltek. A római hagyományok szerint az első ilyen püspöki főveg az infula volt, egy a homlokot övező szalag, amely két ágban (cornua) végződött, amikor a neve is cornua lett és amely mai alakjában mitra néven ismeretes. A tiara eredetien perzsa fejedelmi hegyes zárt süveg volt és ebből, valamint a mitra kombinációjából alakult ki az idők folyamán a pápa világi fejedelmiségének jelvénye, a tiara.

A történelem adatai szerint az eredeti mitrára I. Miklós pápa a IX. század közepén arany pántot illesztett és ezzel a korona jellegét adta meg a fővegnek. Utóbb, 1065-ben II. Sándor pápa egy második arany pántot tétetett mitrájára és ekkor kapta ez az uralkodói főveg a regnum nevet, amely névvel abban az időben a királyi koronákat is jelölték. E kettős korona egyik arany-ábronsán ez a felírás volt: »Corona regni de manu Dei« (A királyság koronája Isten kezéből), míg a másikba ez a szöveg volt bevésve: »Diedema imperii de manu Petri« (Az uralom fejéke Péter kezéből). Végül az 1362—1370 évek között uralkodott V. Orbán pápa harmadik arany pántot is tétetett a pápai fővegre, amely azóta a triregnum, vagy mitra turbinata cum Corona nevet viseli. Van azonban egyháztörténetesek, akik szerint már a XIV. század első évtizedében uralkodott V. Kelemen pápa is három aranypánttal övezett koronát viselt.

Mai alakjában a pápai tiara a mitra néven ismert püspöksüvegnek zárt, közepe felé gömbölyűen kiszélesedő formája, tetején a földkerekséget szimbolizáló aranygömbön álló keereszttel, míg első pereméről a püspöksüveghez hasonlóan két szalag függ alá.

A tiara jelképezi egyrészt a pápa lelki, másrészt világi hatalmát. Éppen ezért csak meghatározott alkalmakkor viseli a pápa, egyházi ténylegességnél soha. Ilyenkor a pápa is püspöki mitrát hord, még pedig a végzendő szertartásoknak megfelelően háromféleképpen. Ha egyszerűen, mint Róma püspöke miséz, akkor a fehér színű mitra simpla-t, ünnepélyesebb alkalmakkor az arannyal átszőtt mitra aurifrigiata-t, ünnepélyesebb pápai miséknél pedig az arannyal és drágakövekkel ékes mitra preciosa-t viseli.

Ha azonban a pápa nem mint egyházi fejedelem, hanem mint a pápai állam uralkodója jelenik meg, a különleges őrző kezéből átveszi a tiarát és azt teszi fel a fejére. Ezek rendkívül ritka alkalmak, közéjük tartozik azonban az is, amikor zsinatokon vagy nagyobb gyűlekezeten ünnepélyesen hirdeti ki valamilyen pápai döntést. Hogy a pápa a tiarát csak világi vonatkozásban viseli, en-

(Folytatás az első oldalról)

A POLITIKAI TÖRVÉNYEK

A kormány deklarációjában azt is kifogásolják, hogy szó sincs benne a politikai törvények meghozatalának módjáról és idejéről. Ezzel szemben a deklarációban nyíltan kifejtették, hogy szakítottunk a múlt eszközeivel és megszüntetjük a politikai taktikázást. A múltban is sok kormánydeklaráció ígérte a politikai törvények meghozatalát, de mindezzel adósak maradtak. A királyi kormány azonban a belpolitika új orientálását nem tudja elképzelni, az új törvények meghozatala nélkül, amelyek nélkül szó sem lehet politikai életünk normalizálásáról.

A VALASZTÁSI ÜLDÖZÉSEK

A miniszterelnök ezután bejelentette, hogy a választás alkalmával esetleg történt üldözések ügyében a kormány lépést tett és azokat jóváteszi.

Beszédét azzal fejezte be a miniszterelnök, hogy a belügyminiszterium nagy erőfeszítéseket tesz, hogy a kormánydeklarációban foglaltakat gyorsan elintézzék és megvalósítsák.

A miniszterelnök-belügyminiszter nagy tetszéssel fogadott beszéde után Georgijevis Jóca vrsaci képviselő szólalt fel, aki főleg kisebbségi kérdésekről beszélt. Hangoztatta, hogy

a kisebbségeknek a törvény előtt egyenjogúknak kell lenniük a többségi néppel. A Vojvodina az egyenjogúság mellett foglal állást, viszont a kisebbségeknek lojális állampolgároknak kell lenniük és tartózkodniuk kell minden olyan megnyilatkozástól, amely zavarólag hatna a többségi népre.

Dr. Tupanjanin Milos ellenzéki képviselő szerette volna, ha a miniszterelnök negyven napi kormányzásának eredményéről számolt volna be. Beszéde során olyan célzásokat tett, mintha nem lenne abban, hogy a kormány a közeljövőben meghozza a politikai törvényeket. Feleslegesnek tartja azt, hogy csak ezután akarunk tárgyalni, amikor ők már évek előtt tárgyalni kezdtek Maccsekkel és egyezményt is kötöttek, amiben minden meg van.

Cvetkovics Dragisa miniszterelnök Tupanjanin beszédére erélyesen válaszolt és visszautasította

az abban foglalt célzásokat. Különösen azokat, amelyeket Korosecra vonatkozóan tett. A miniszterelnök évek óta munkatársa volt Korosecnek és még genfi diákkorából ismeri Jugoszlávia érdekében kifejtett eredményes és önfeláldozó munkáját.

Hosszasan ismerteti ezután dr. Korosec Antun érdemeit és ismételtén visszautasítja Tupanjanin gyanúsításait. A választások alkalmával mindenki azt mondhatta, amit akart. Emelt hangon jelenti ki, hogy nem engedheti meg azt, hogy valaki is kételkedjen annak őszinteségében és valódiságában, amit ő a miniszterelnöki székéből mond. A kormány igenis meghozza majd a politikai törvényeket, amelyek a horvátokkal való meg egyezés alapfeltételeit képezik.

Dr. Krek Mihó felolvassa Korosec celjei beszédét, amelyet Tupanjanin félre magyarázott.

Dr. Markovics Laza beszéde elején kijelenti, hogy a radikálisok nevében beszél. Hisz a miniszterelnök jóakarátában és jószándékában, de nagyon fontos lenne az ígéreteket gyorsan be is váltani.

Ha ez a kormány nem is oldja meg a horvát kérdést, de ha meghozza a politikai törvényeket, már akkor is nagy szolgálatakat tesz és előkészíti a meg egyezés munkáját.

A horvát kérdés megoldását nagyon szükségesnek tartja. Az egyesült ellenzék és Maccsek között létrejött meg egyezés készen van, ebben az összes fontos alapokat lefektették.

Markovics Laza beszéde további során hangsúlyozza, hogy tudja, miszerint igen sok képviselő van a mai szkupstinában is, aki fél a szabad választásoktól, ezért lehetővé kell tenni a nép szabad akaratának nyilvánulását és új választásokat kiírni.

A következő szónok Lungulov Ráda volt, aki a kisebbségi kérdés megoldását sürgette és parlamenti bizottság kiküldését javasolta ismételtén ebben az ügyben.

Beszéde után az elnök az ülést délután kettőkor berekesztette és folytatását délután öt órára tűzte ki.

A délutáni ülésen többen szóaltak még hozzá a belügyi tárca költségvetéséhez, majd a szkupstina azt is megszavazta.

A késő esti órákban került a sor a földmívelési tárca vitájára.

Agyon akarta verni az ángyát, hogy megszabaduljon a gonosz szellemektől

Ánól a babonának még ma is létjogosultsága van

A Koszovszkamitrovica melletti Trdecs falu fölött évszázadokkal ezelőtt megállt az Idő. Magában a faluban, de egész környékén is, a közhitben ma is épügy él a babona, a jó és rossz szellemek, ördögök, kísértetek és boszorkányok, mint a kö-

zéporkorban. A napokban ismét lábra kaptak a láthatatlan szellemek Trdecsen — mint azt a Pravda írja — és a lakosság tanácskozássra gyűlt össze, megbeszélni,

hogyan védekezzenek a gonosz ellen.

nek magyarázatát III. Ince pápa e szavakkal adja meg: »A római püspök mint uralkodó koronát, mint főpap mitrát visel; mitrát mindig és mindenütt, koronát azonban nem mindenütt és nem mindig visel, mert a főpapi joghatóság és tekintély régibb keletű, méltóbb és tárgabb körű, mint a világi.« Ehhez

Durandus hozzáfűzi: »A római püspök csak bizonyos napokon és helyeken visel koronát, de sohasem a templomban, hanem a templomon kívül.« — Egypébként ősi egyházi felfogás, hogy »a patrimonium Petri elveszhet, de Péter öröksége örök életű.«

(dr. g. a.)

Többnapos tanácskozás után arra a megállapításra jutottak, hogy Oszmánovics Isztref, a legutóbb elhalt falubeli szelleme körül lehet valami hiba. Elhatározták, hogy

kiássák a sírból

és megnézik, nyitva vannak-e a szemei és felfúvódott-e az arca, ami csalhatatlan bizonyítéka annak, hogy a hullában maga a sátán fészkel.

A trdecsiek nem csalódtak. A több napos, oszlásnak indult tetemnek valóban nyitva voltak a szemei, oszlásnak indult, felpuffadt arca pedig valóban ördögi volt. A halott öccsét felszólították, tegyen valamit a falu nyugalmának érdekében. Oszmánovics Mutezs utnak indult és valahol a hetedik faluban talált is egy 80 éves öregembert, aki visszatért Oszmánovics Mutézzsel Trdecsre és helyszíni szemléje után kijelentette, hogy itt csak az segíthet,

ha a halott egyik hozzátartozóját Oszmánovics Mutezs feláldozza, megöli.

Mivel a gonosz szellem legjobban az elhunyt feleségét kísértette meg, arra esett az öreg választása. Oszmánovics Mutezs betört ángya házába és kijelentette, hogy meg kell ölnie. A gyilkossági szertartáshoz már hozzá is kezdett, amikor megjelentek a csendőrök, akik időközben tudomást szereztek a kizűlő gyilkosságról és megakadályozták keresztül vitelét. Az öreg varázsló eltűnt Trdecsről és érdekes: az események óta, hétfő óta a gonosz szellem sem jelentkezik. Hogy meddig, nem lehet tudni. A trdecsiek érzik, hogy hamarosan visszatér és akkor bosszút áll, mert nem hoztak neki áldozatot.

Bécsben megkezdődtek Auszria csatlakozásának emlékünnepe

Bécsből jelenti a Havas: Pénteken este Bécsben megkezdődtek Auszria csatlakozásának emlékünnepei. Az esti ünnepséget a Hősök terén rendezték meg, ahol a SS és SA csapatok nagy felvonulást tartottak.

Az ünnepségek vasárnap is tartanak és hétfőn fejeződnek be.

Athelyezték a noviszádi rendőrigazgatót

Bájjics Milán kragujeváci rendőrségi előjáró lett az új noviszági rendőrigazgató

Beogradból jelentik: A királyi régenstanács Öfelsége II. Petár király nevében a belügyminiszter javaslatára ukázzal noviszádi rendőrigazgatóvá nevezte ki Bájjics Milán eddigi kragujeváci rendőrségi előjárót. Szimics Zsivotát, az eddigi noviszádi rendőrigazgatót ugyancsak királyi ukázzal a beográdi városigazgatóság politikai-közigazgatási tanácsosává nevezték ki.

KISAUTÓ-VICC

Megy a kisautó az országúton s egy járókelő észreveszi, hogy a kocsit tiz-tizenöt méterenként ugrik egyet. Odaszól hát a vezetőnek:

— Mi az, valami baj van a géppel?

— Nem, csak csuklom — feleli a vezető.

A cseh-szlovák válság

Felmentették Tiso szlovák miniszterelnököt és három minisztertársát

Új miniszterelnök Sivák eddigi közoktatásügyi miniszter — Pozsony katonai megszállás alatt — Tukát és Mach Sándort letartóztatták

Prágából jelenti a cseh távirati iroda: Hácha köztársasági elnök csütörtök este felmentette hivatalától Tiso József dr. szlovák miniszterelnököt, Pruzsinszky szlovák közgazdasági minisztert, Duresánszki közlekedésügyi és Vancso dr. igazságügyminisztert. A szlovák kormány elnöke Sivák József dr. eddigi közoktatásügyi miniszter lett. Pénzügyminiszter továbbra is Teplánszki maradt. A szlovák kormányban beállott változások nem érintik a központi kormányt, amelynek továbbra is tagja marad Sidor államminiszter, mlnt Beran miniszterelnök helyettese. Hácha elnöknek ezek az intézkedései prágai körök szerint egyedül és kizáróan azt célozzák, hogy megakadályozzák a cseh-szlovák egység megbontását és megszilárdítsák a nyugalmat és rendet. Ezek az intézkedések nem érintik sem a szlovák autonómiát, sem pedig a zsolnai megegyezést.

EGYSÉGES SZÖVETSÉGES ÁLLAM

A szlovák kormányban beállott változásokkal kapcsolatban közli a cseh távirati iroda azt is, hogy a csehszlovákiai alkotmánytörvény a szlovákok önkormányzatának ügyében hangsúlyozza, hogy a csehek, morvák és szlovákok egységes, szövetséges államot alkotnak. A cseh-szlovák állam egysége ellen irányuló propaganda azonban a prágai körök szerint az utóbbi napokban annál erősebben megerősödött, hogy a cseh központi kormány és a köztársaság elnöke szükségesnek látta közbelépni Szlovákiában, az önkormányzatról szóló alkotmánytörvény szellemének érvényesítése érdekében. Fokozódtak ezenkívül Szlovákiában a szlovák kormány gyengeségének tulajdonítható megmozdulások és nyugtalanságok is. Ezért a köztársasági elnök — mondja a cseh távirati iroda jelentése — felmentette állásától Tiso dr. miniszterelnököt és néhány minisztertársát.

Prágai kormánykörökben hangsúlyozzák a központi kormány óhaját a szlovák önkormányzat további megszilárdítására. Cseh vélemény szerint megerősíti ezt az a tény is, hogy a szlovák kormányban megmaradt három olyan miniszter, akik az önkormányzat őszinte hívei. Sivák, az új miniszterelnök, a szlovák néppárt lapjának, a Slovak-nak volt főszerkesztője, Sidor államminiszter pedig jelenlegi főszerkesztője és ugyancsak a szlovák önkormányzat harcosai — mondja a cseh távirati iroda jelentése.

ÚJ KÁRPÁTALJAI MINISZTER

Prágai félhivatalos közlés szerint a kárpátaljai kormány javaslatára Brascsajko dr.-t, a kárpátaljai határmegállapító bizottság elnökét meghatalmazott miniszterre nevezték ki.

LENGYEL—CSEH—SZLOVÁK TÁRGYALÁSOK

Varsóban pénteken lengyel—cseh

—szlovák tárgyalások kezdődtek. A tárgyalások célja a Cseh-Szlovákia részéről Lengyelországnak átengedett terület pénzügyi kérdéseinek rendezése.

A SZLOVÁK KORMÁNYVÁLSÁG ELŐZMÉNYEI

A pozsonyi rádió pénteken kora reggeli adásában jelentette be a prágai kormány döntését. Csütörtökön a késő esti órákban mutatkoztak első jelei annak, hogy a prágai cseh és szlovák tárgyalások nem haladnak az egyezkedés felé. Pozsonyban megerősítették a csendőrséget és rendőrséget, a katonaságot pedig riadókézsültségbe helyezték. Prágával, Zsolnával és Pöstyénnel megszakadt a távbeszélő-összeköttetés. A pozsonyi posta épületét több más középülettel együtt megszállta a csendőrség. A Slovak szerkesztőségében házkutatást tartottak. A kora reggeli órákban páncélkocsik vonultak végig Pozsony utcáin és hír szerint Pöstyén felé mentek tovább.

délelőtti folyamán a pozsonyi rádióban közleményt olvastak fel, amely hangsúlyozza, hogy a müncheni értekezlet és a bécsi döntés Szlovákiát a cseh-szlovák állam keretében hagyta meg és ezért a prágai központi kormánynak kötelessége gondoskodni arról, hogy ez a helyzet megmaradjon.

Még a csütörtök este a Hlinka-gárda több osztaga vonult végig a városban és hazafias dalokat énekelt. A pozsonyi kommunistaellenes kiállítás, amelyet Karmasinnak, a szlovákiai német kisebbség államtitkárnak kellett volna megnyitni, szintén megszállta a rendőrség. A német önkéntes őrszolgálat, valamint a Hlinka-gárda tagjait lefegyverezték.

LETARTÓZTATTÁK TUKÁT

Tuka Béla professzort, a szlovák önállóság ismert harcosát, aki már Benes uralma alatt is börtönben ült politikai állásfoglalása miatt, pénteken letartóztatták. Letartóztatták Mach Sándor propagandafőnököt is. Tiso volt miniszterelnök állítólag kolostorba vonul.

A pozsonyi munkásság bejelentette, hogy pénteken tüntetéseket rendez. A várost nagy körzetben katonaság vette körül. Szlovákia más részein is rendbiztosító intézkedéseket hajtott végre a cseh katonaság. Pöstyénben és több más helységeben kihírdették az ostromállapotot.

Sivák, az újonnan kinevezett szlovák miniszterelnök és Teplánszki pénzügyminiszter már szombat délelőtt megkezdték a tárgyalásokat a szlovák kormány kiegészítéséről.

A pozsonyi közhivatalokat cseh csendőrség őrzi. A hivatalokban feleket nem fogadnak, sőt a későn érkezett tisztviselőket sem engedték be szobájukba.

PRÁGAI KÖZLEMÉNY A SZLOVÁK KORMÁNY ÁTALAKÍTÁSÁRÓL

Prágából jelentik: A cseh-szlovák rádióban a szlovák kormány átalakításának híret magyarázattal kísérték. A közlemény hangsúlyozza, hogy mennyire elengedhetetlenül szükséges az államügyek vezetését mind a központi kormányban, mind pedig az autonóm kormányokban az ország érdekeinek szem előtt tartásával intézni. Az utóbbi időben — mondja a közlemény — Szlovákiában olyan jelenségek mutatkoztak, amelyek nem tekinthetők egészséges tüneteknek. Bizonyos szlovák tényezők olyan állításokat terjesztettek, amelyek veszélyeztették Cseh-Szlovákia autonóm országainak összetartozási gondolatát. Egyesek egyenesen a szlovák önkormányzatról szóló törvény eltörlésére törekedtek. Felűtést keltett, hogy a szlovák kormány részéről nem mutatkozott elegendő erély a felforgató törekvésekkel szemben. Ezért Hácha elnök szükségesnek látta a szlovák kormány összetételének megváltoztatását és szükségesnek tartotta, hogy a szlovák kormány elnöki tisztét olyan személyiségre bizza, aki Szlovákiában a nemzeti eszmékhez való hűsége és higgadtsága következtében nagy népszerűségnek örvend.

OSTROMÁLLAPOT POZSONYBAN

A német távirati iroda jelentése szerint Pozsonyban a cseh katonaság péntek délelőtti 11 órakor kihirdette az ostromállapotot. A kormánypalota előtt több ezer szlovák verődött össze, munkások és a Hlinka-gárda tagjai, akik szavalókórusban kiáltották:

— Nem hagyjuk magunkat leigázni! Szabad Szlovákiát akarunk!

A kormánypalota felé a tömeg szétszórására rendőrosztagokat indítottak el.

Sivák, az új miniszterelnök, aki jelenleg utban van Róma felé a pápakoronázásra, a kormány majdnem valamennyi hatáskörét saját kezében egyesíti. Helyettese Teplánszki pénzügyminiszter.

A német távirati iroda újabb jelentése szerint az elmúlt éjszaka a pozsonyi cseh szervezetek tagjait

összehívták és felfegyverezték. A délelőtti órákban a város több helyén lövések dördültek el, a csehek azonban urai a helyzetnek.

A TULBUZGÓ PARANCSNOK

Besztercebánya katonai parancsnoka kihirdette a katonai diktatúrát és ezt az új folyamán falragaszok útján tudatta a lakossággal. Hivataltos közlés szerint az illetékes kormánytényezők azonnal intézkedtek, hogy a katonai parancsnok elcsúszott intézkedésének gátat vessenek.

ÚJABB CSAPATERŐSÍTÉSEK POZSONYBAN

Pénteken a déli órákban Morvaországból részben katonai, részben pedig elrekrutált magángépkocsikon nagyszámú tábori csendőr érkezett Pozsonyba. A lakosság nyugodtan fogadta a karhatalom megérkezését. Az egyetemi ifjúság Hlinka-gárdája négyes sorokban a kormány épület elé vonult és menet közben ezt kiáltotta:

— Ki a csehekkel!

A rendőrség és a csendőrség nem akadályozta meg a felvonulást. A kormányépület előtt összegyűlt csoportokhoz vezetőik beszédet intettek és hangsúlyozták, hogy Szlovákiának meg kell tartani kivívott függetlenségét. Szlovákia a szlovákoké — mondták. Ezeket a kijelentéseket az egyetemi ifjúság és az összegyűlt közönség nagy éljenzéssel fogadta.

Hasonló jelenetek játszódtak le a pozsonyi színház előtti téren is. A kormányépületet a tábori csendőrség tartja megszállva. A kapuk alatt és az emeleti folyosókon csendőrök helyezkedtek el. Az oldalbejáratokat is szuronyos csendőrök őrzik.

SZOKOL PRÁGÁBA UTAZOTT

Szokol Márton, a szlovák parlament elnöke Prágába utazott a helyzet tisztázása céljából. Wist tábornok állítólag elhárította magától a szlovák kormányban való részvételt.

Pozsonyban egyébként az üzletek nyitva vannak és a forgalom rendszeren bonyolódik le. Az iskolákban a tanítás folyik és az egyetemen is folynak a beiratkozások. Péntek déli félég óráig azonban egyetlen szlovák lap sem jelent meg.

Fogadóest az angol udvarnál

A magyar fővel felesége magyaros díszruhában jelent meg a fogadáson

Londonból jelentik: VI. György király és Erzsébet királyné csütörtök este tartották az első idei udvari fogadóestet a Buckingham-palotában. Az előkelő vendégsereg körében nagy feltűnést keltett Barcza György magyar követ feleségének öltözéke. A magyar kö-

vet felesége ugyanis a királyné külön engedélyével és helyesléssel az előírásos udvari fogadóruha helyett a magyar főrangú hölgyek díszruhájában jelent meg, ami az első ilyen eset volt az angol udvar történetében. Barcza követ felesége nehéz fekete tafota selyemből készült ruháját történelmi nevezetességű ékszerek díszítették, amelyek valaha II. Rákóczi Ferenc fejedelem tulajdonában voltak.

HÁLÓ!

Berlinben kijelentették, hogy az a hír, amely szerint Prága és Berlin között tárgyalások folynak külön kommunistaelenes szerződés megkötéséről, minden alapot nélkülöznek. Hivatalos német helyen hangoztatják, hogy a csehszlovák kormány, ha csatlakozni akarna a kommunistaelenes paktumhoz, ezt épen úgy megtehetné, mint minden más állam is megteheti.

Trantler amerikai kapitány halászás közben nagyot túszentett, még pedig olyan erővel, hogy hamis fogsora a tengerbe esett. Három nap múlva egyik barátja azon a helyen halászott, ahol a kapitány fogsora a vízbe esett. A barát halászása közben azonban csak akkor volt igazán nagy, amikor a hal felszelése után gyomrában megtalálták Trantler kapitány fogsorát.

Belgiumban megkezdődött a választási agitáció. A választási harcban az összes pártok résztvesznek, még a rexisták is. Degrelle, a belga fasiszták vezére Lüttichben, vagy Brüsszelben jelölteti magát. A rexisták eddigi két képviselője és hét másik képviselő nem lép fel jelöltként az április 2-i választáson.

Harrington, az amerikai közmunkák főfelügyelője, kijelentette, hogy amennyiben a kongresszus nem hagyja jóvá ez év április 1-ig a közmunkák elvégzéséhez szükséges 150 millió dolláros hitelt, kénytelen lesz a munkások nagyrészt elbocsájtani. Jelenleg három millió embert foglalkoztatnak a közmunkáknál, de ha nem szavazzák meg a hitelt, egy milliót el kell majd bocsájtani.

Selter észt miniszterelnök e hó második felében Tallinból Budapestre utazik, ahol Horthy kormányzónak átadja Észtország nagy érdem keresztjét. Selter észt miniszterelnök budapesti útja során egy napot Varsóban fog tölteni, ahol Beck lengyel külügyminiszterrel tárgyal.

A tripoliszi nemzetközi vásáron tegnap ünnepélyes körülmények között megnyitották a német pavillont. A megnyitáson résztvett Solmi olasz és Frank német igazságügyminiszter, továbbá Seyss-Inquart Ausztria helytartója.

Az angol »Wickers Armstrong« hajógyár közölte, hogy a török kormány négy tengeralattjáró készítésére adott megbízást.

Az angolai Morley választókerületben a munkáspárti képviselő halálával megerősedett mandátumot 20.020 szavazattal ismét munkáspárti képviselő nyerte el. A konzervatív ellenjelölt 16.124 szavazatot kapott.

Kung kínai pénzügyminiszter megköszönte a brit kormánynak, hogy ötmillió font hitelt engedélyezett a kínai valuta stabilizálása céljára. Kung pénzügyminiszter szerint a brit kormány elhatározása nagy politikai fontossággal bír és mindkét államra nézve igen hasznos. A »Daily News« című kínai lap szerint a brit határozat nagy csapás Japánra.

Az »Edinburg« nevű 10.000 tonnás új angol cirkáló most tette meg első próbatúráját. A cirkáló a Majna torkolatánál összeütközött egy halászhajóval. Az »Edinburg« az összeütközés után folytathatta útját, a halászhajó azonban súlyosan megsérült.

A Vatikán és Németország

Az Osservatore Romano meglepéssel it a német sajtó tisztelgéses hangjáról

Budapestről jelentik: Szendy polgármester a magyar főváros nevében XII. Pius pápa megválasztása alkalmából hódoló táviratot intézett Granito di Belmonte bíboros-dékánhoz. A táviratra a Vatikánból a következő válasz érkezett:

A pápa öszentsége örömmel vette a magyar főváros hódolatát, mert azt nagyon megszerette és kellemes emlékét mindig megőrzi. A magyar fővárosnak, kiváltképp pedig polgármesterének bőséges apostoli áldását küldi. A táviratot Montini helyettes államtitkár írta alá.

Rómából jelentik: Somssich József gróf, a pápa koronázásán résztvevő magyar küldöttség vezetője a Corriere della Sera munkatársa előtt a következő nyilatkozatot tette:

— Horthy Miklós kormányzó ur öfömméltósága megerősítette előttem, hogy a magyar bizottságnak az új pápa koronázására történt kiküldetésével Magyarország különös örömét és meglepését akarja kifejezésre juttat-

ni Pacelli bíborosnak Szent Péter trónjára való emelése felett. A kormányzó megbizta a magyar küldöttséget, fejezze ki a magyar nemzet háláját a Szentatya előtt, aki annakidején mint apostoli legátus a budapesti eucharisztikus kongresszuson néhai XI. Pius pápa nevében megerősítette azokat a szálakat, amelyek Magyarországot a római egyházhoz fűzik és kifejezésre juttatta a római egyház rokonszenvét a magyar igazság és béke iránt.

Vatikánvárosból jelentik: Az Osservatore Romano a pápa megválasztásával kapcsolatos külföldi lapszemléjében közölte a német lapvéleményeket is, amelyekhez a következő megjegyzést fűzi: Örömmel állapítjuk meg a német lapok tartózkodó, de igen tisztelgéses hangját. A német sajtóban olyan megjegyzéseket találunk, amelyek elismerik, hogy az új pápa képességei és tevékenysége olyan politikát jelentenek, mellyel szemben nem szabad bizalmatlansággal és előítéletekkel viseltetni.

Románia és Lengyelország minden szomszédjával barátságos viszonyt tart fenn

Gafencu román külügyminiszter nyilatkozata varsói útja eredményeiről

Bukarestből jelenti a Rador (A. A.): Gafencu külügyminiszter a sajtó képviselőinek kijelentette, hogy varsói útjának eredményeit a következőképpen foglalhatja össze:

Először: Számot vetett a Románia és Lengyelország közötti gazdasági kapcsolatok fejlődéséről, valamint azokkal a viszonyokkal és kapcsolatokkal, amelyek feltétlenül szükségesek a különböző európai nemzetek életfentartásához. Ezt a számvetést egy valóságos alapon végezték, a béke megszilárdítása érdekében.

Másodszor: Románia és Lengyelország kifejezték azt a kívánságukat, hogy valamennyi szomszédjukkal barátságos viszonyt tartsanak fenn, amivel a jelenlegi feszültséget enyhítik és ezzel saját érdekeiknek használnak.

Harmadszor: Szem előtt tartották a nemzeti érzéseket és az egyes államoknak a függetlenség iránti kívánságait.

Gafencu végül kijelentette, hogy az a barátságos szellem, mely Európa keleti részén fejlődik, nem irányul egy állam ellen sem.

Az „ártörő“ hotelportás

A szubotical Grand Hotel portása és az árdragító pék esete

Szuboticalról jelentik: Mulatságos eset nyert tegnap délelőtt befejezést Prodanovics Mladen szuboticali rendőrbiro előtt. Az ügy főszerelői Rigó Mihály 53 éves szuboticali lakos, a Grand Hotel portása és Szeráfovics Zefir szuboticali pék. Az eset nem egész 24 óra alatt játszódott le.

Csütörtökön este Rigó elküldte fiát Szeráfovics Zefirhez, hogy hozzon kenyeret. A kis Rigó eleget tett a megbízatásnak, de amikor visszatért, jelentette apjának, hogy Szeráfovics

fél dinárral drágábban számított a kenyeret, mint a többi pék. Szeráfovics önkényes árdragítása nagyon felpaprikázta Rigót. Kis ideig csak magát

ette a mérgével, majd vészes elhatározással elindult Szeráfovics mester életfentartási cikket gyártó műhelye felé. Rigónak minden lépéssel nőtt a haragja és mivel Szeráfovics üzlete meglehetősen messze esik a Grand Hoteltől, a derék portás alaposan felbőszült, mire megérkezett.

Rigó belibbent az ajtón és kitört a háboru. Szeráfovics füleiben a következő pillanatban gongütések hangzottak el és nagy csengés támadt, mintha a szeráfok kara énekelte volna.

Három pofon irtalmatlankodott oda Rigó részéről. A meglepett péket azonban hamarosan elhagyta a fülcengős zene kábulata és olyanokat vágott vissza a

portás füleire, hogy az sem minősíthette a fejében támadt zugást rigófüttynék. A maguk részéről azonban ezzel befejezteknek nyilvánították az árdragítás körüli differenciákat. Nem így a rendőrség. Verekedésért mindkettőjüket Prodanovics rendőrbiro elé idézték, aki salamoni ítéletet hozott és mindkét vádlottat, illetve sértettet

95—95 dinár pénzbírságra, átváltoztatható 1—1 napi elzárásra ítélte. Az ítélet jogerős.

A milliomos fegyvercsempész lebukása

A londoni bíróság most ítélte el az ujkor egyik legügyesebb szélhámosát, akit már több állam rendőrsége hiába körözött. A jó megjelenésű, bőkezű, kitűnő modoru szélhámost Michael Dennis Corrigan-nek hívják és főleg fegyvercsempészéssel foglalkozott. Corrigan mexikói tábornoknak adta ki magát és elfogatásakor három különböző névre szóló hamis utlevelet találtak nála. Működése folyamán nem kevesebb, mint

100.000 fontot esalt ki hiszékeny embertársaitól.

Londonban a legelőkelőbb negyedben fényes házat vitt, szenvedélyes szerencsejátékos volt és a pincéreknek ötfontos bankjegyeket adott borraválólul.

Bukását az idézte elő, hogy azt a fegyverszállítmányt, amelyet egy francia megbízottnak adott el, hogy Kinába szállítsa, már Marseilleben átvizsgálták. A vizsgálatnál kiderült, hogy az állítólagos hadianyagot tartalmazó ládákból csupán

szemetet esomagoltatott

az élelmes fegyvercsempész, amivel emberbaráti érzelmeiről is tanubizonyosságot tett, mert így gyilkoló fegyverek eladása nélkül is szép keresetre tett szert. Corrigan nem gyanította, hogy szállítmányát ilyen korán ellenőrizni fogják és ezért nem menekült el idejében. A Scotland Yard emberei tehát hamarosan lefűlelték. A főterhelő tanut, aki Párisból jött át a tárgyalásra, hateraz fonttal meg akarta vesztegetni, hogy mellette valljon, de ez a kísérlete sem sikerült már és a bíróság jogerősen két évi börtönrre ítélte

Franciaországban fovábbra is két éves lesz a katonai szolgálati idő

Párisból jelenti az Avala: A francia szenátus egyhangulag elfogadta a kormánynak azt a javaslatát, hogy hosszabbítsák meg azt a törvényt, amely két évben szabja meg a katonai szolgálati időt.

Fabry, a javaslat szenátusi előadója szerint Franciaországnak még a két éves szolgálati idő bevezetése mellett is félmillió katonával többre van szüksége, hogy külpolitikailag biztonságban érezze magát.

A szenátus ülésén felszólt Daldier miniszterelnök is, aki kijelentette, hogy a kormány a legközelebbi jövőben új törvényt nyújt be a honvédelem ujjaszervezésére vonatkozólag.

— **Bácspetrovozelői hírek.** Szerdán éjjel Kristóff Károly és Siposs Prvoszláv rendőrszolgálatuk felülvizsgálta két inasgyermek az utcán akik súlyos terhet vittek. Gépjármű és petroleum volt a kannában. Igazolásra szólították fel őket, de a feleleteikből azonnal észrevették, hogy tévútra akarják őket vezetni. Visszakísérték a két fiatalkor tanoncot a gazdájukhoz, aki a legnagyobb meglepetéssel látta a két jóerkölcsűnek tartott tanonc hűtlenségét. A rendőrség letartóztatta s kihallgatta a tanoncokat, akik beismerték, hogy már régóta lopják a gazdájukat. A rendőrség most kutatja a kiskorú tolvajok orgazdáját, akik a vallomások alapján hamarosan szintén a rendőrség kezére kerülnek. — **Baluzsics Osztrén községi elnök** a képviselő-testület határozata értelmében egyelőre kétszáz földmunkást alkalmazott az uccák kijavításához. Az elnök minden uccát külön-külön ad kijavítás céljára s reméli, hogy hamarosan még 400 földmunkásnak juttathat munkát, mert csaknem valamennyi ut javításra szorul.

— **Bajmoki hírek.** A községi előljáróság a községi vágóhidat március 18-án d. e. 11 órakor a községháza tanácstermében nyilvános árverés útján 3 évre bérbeadta. Ugyanakkor az iskola sarkán lévő bódét is bérbeadják. — **Március 24-én bérbeadják** a kocsiállomást a vasúti állomásra. A pályázók az aljegyzőnél jelentkezzenek. — **Piaci árak:** buza 156, árpa 150, tengeri 107—110, burgonya 100 din. Hízósertés 8 din, malac 170 din. párja. Tojás 42 para.

— **Feketicsei hírek.** Megalakult Feketicseken a rokkantak egyesülete, amelynek célja a községben lakó rokkantak érdekeinek minél hatékonyabb megvédése. Az értekezleten a hadirokkantok csaknem teljes számmal megjelentek és meghatározották a munkájukat, amint a múltban, működésük ellátott, vagy valamilyen egyéb a munkára képtelen sebesült harcfiak izgatottan tárgyaltak, hogy számukra biztosítsák az olyan nehéz áron kiérdemelt mindennapi kenyerét. Az egyesület tiszteletbeli elnökének dr. Dujmovics Ante községi orvost választották meg, aki ezideig is minden rendelkezésre álló eszközzel istápolta a rokkantak ügyét. A tisztikart egyhangú lelkesedéssel a következőképpen alakították meg a rokkantak: elnök: Ortágh Vilmos, alelnök: Kerekes Károly, pénztáros: Gál Mihály Juhász, az intézőbizottság tagjai: Farkas Lajos, Török János, Arth János és Juhász Bálint. — **A báni hivatal mezőgazdasági osztálya** rendeletet adott ki, hogy az összes gyümölcsfa tulajdonosok a legrövidebb idő alatt kötelesek gyümölcsfaikat schellbinobrannal megpermetezni, egyben felhívta az előljáróságot, hogy a rendelet végrehajtását szigorúan ellenőrizze.

— **Sir a toréador.** Limában Laserna bikaviador vendégként lépett fel az arénában. A vendég szereplés nem valami jól sikerült, mert a második bikát sehogy sem tudta leteríteni. A hevesvéri közönség dobogott, püsszegett, egy elkeseredett néző egy adag fagyaltot vágott a matador fejéhez. Laserna sirvafakadt és zokogva rohant ki az arénából. A fagyaltdobót letartóztatták.

— **Noviszádon vásárolt sorsjegy nyerte az 500.000 dináros prémiumot.** Az osztálysorsjáték tegnapi előtti húzásán az 500.000 dináros prémiumot az 52.120 számú sorsjegy nyerte. A szerencsés nyerő egy hadirokkant, aki sorsjegyét a noviszádi Brisztol sorsjegyárudában vásárolta. A Brisztol sorsjegyáruda még a húzás napján kifizette a nyereményt a hadirokkantnak.

— **Székrekedésnél és emésztési zavaroknál** igyunk reggel éhgyomorral egy pohár természetes **»Ferenc József«** keserűvizet. Registr. od Minisztarstva szoc. pol. i Nar. Zdr S br. 85 od 154. 25 V.

— **Horgoson elfogták a noviknezeváci Dömösi-egyverkereskedés betörőit.** A horgosi csendőrségnek a napokban feltűnt két ismeretlen suhanc, akik az uccákon láthatólag dologtalanul lődörögtek. Igazolatták őket és megállapították, hogy kanizsai 16 éves fiúk és nem tudták megokolni, hogy mit keresnek Horgoson. Zsebeit kikutatták és nagy meglepetésre revolvereket és töltényeket találtak náluk. A két suhanc ezután bevallotta, hogy a revolvereket és a löszert Dömösi István noviknezeváci vaskereskedő üzletéből lopták. Arra a kérdésre, hogy a fegyverekkel mit akartak kezdeni, nem tudtak kielégítően válaszolni. A két kiskorút a kikindai törvényszékre kísérték.

— **Kerékpáros gázolás Mólón.** Mátics Vladimir mólói fiatalember a gyalogjárón haladt kerékpáron és elütötte Pece Cilka 12 éves polgári iskolai tanulót. A kislány egyik lába térdén felül eltört. Beszállították a noviszádi kórházba, a kerékpáros ellen eljárás indult.

— **Rekordok kora.** Mint Nancyból jelentik, Joseph Reeber kiscgazda rekordot javított a tejhamisítás terén. Hivatalosan megállapították, hogy kilencven százalék vízzel hígította a tejet. Kétheti fogházra és 16 frank pénzbüntetésre ítélték.

VARIETÉ SZLOBODA

Ma, szombaton este a nagyteremben tartja műsorát

— **Halálozás.** Rózsa Mihály 77 éves általánosan ismert maliogyosi gazdálkodó elhunyt. — **Sipos Péter** 58 éves maliogyosi munkás szívrohamában meghalt. Mindkettőt nagy részvét mellett temették.

— **Horgosi hírek.** A horgosi méhészszeretkezlet március 12-én tartja évi közgyűlését a község háza nagytermében. — **A Káráz-féle árvaház** nagyszerű jótékony célú előadást rendezett az árvagyermek felruházására. — **Horgoson** megalakult a tartalékos tisztek egyesülete. Az egyesület elnöke Koszicsarevics Milán lett, alelnök Eremics Gyuró (Mortonos), titkár Krivokapics Jován.

— **Szrbobráni hírek.** Boriszev Todor szrbobráni kereskedő házából kedden este ismeretlen tettes ellopott egy 2000 dinár értékű télikabátot. — **A sztáriszváci evangélikus lelkész** vasárnap, március 12-én délután két órai kezdettel istentiszteletet tart a szrbobráni protestáns imaházban. — **A szrbobráni szerb jótékony nőegylet** 43 kislányt ruházott fel.

— **M. K. Lepadat.** Szubotica, főelárúsitónál vett sorsjegyek közül a következő számok lettek kihuzva a március 8-iki húzáson: Din. 60.000 — 14565; Din. 20.000 — 42230; Din. 10.000 — 52349, 55945; Din. 8000 — 33147; Din. 6000 — 39646; Din. 5000 — 21318, 22109; Din. 1000 — 2678, 4121, 39, 53, 95, 5718, 7083, 100, 10397, 10572, 86, 12854, 65, 13428, 14532, 50, 15542, 17623, 19539, 22918, 60, 23140, 25942, 26335, 27461, 76, 99, 27616, 93, 30776, 31575, 33834, 34498, 35538, 43, 69, 37786, 39972, 42228, 40, 43364, 74, 45742, 47774, 48943, 61, 52323, 55976, 58632, 79, 58911, 85, 59935, 60809, 61132, 49, 62129, 65585, 67010, 69010, 70632, 90, 71563, 73990, 74368, 78475, 79289, 92, 85561, 89643, 66, 90770, 92529, 00, 97614, 65, 98511, 99975, 84, 86.

— **Kéthavi fogházra ítélték Papp Lajos bajmoki magántisztviselőt.** Szuboticáról jelentik: A szubotical törvényszék a napokban tárgyalta Papp Lajos 23 éves bajmoki magántisztviselő visszaéléseinek ügyét. Papp mellett az ügyészség vádat emelt Paor Péter bajmoki lakos ellen is a tárgyaláson azonban beigazolódott Paor ártatlansága és felmentették a vád és következményei alól. Papp Lajost büntetésnek nyilvánította a bíróság és két hévi (nem, mint tévesen közölték 2 évi) fogházra, polgári jogainak egyévi elvesztésére ítélte, de az ítéletet két évre felfüggesztette.

— **Élték egy szubotical városi mérlegkezelőt.** Szuboticáról jelentik: A szubotical törvényszék tegnap tárgyalta Komatina Milenko hármastanácsa Bizin Fránya 58 éves szubotical városi mérlegkezelő bűnügyét. A vádirat szerint Bizin a kezelésére bízott mérleggel bűnös manipulációt folytatott. Így a múlt év március 4-től 19-ig, valamint március 29-től április 4-ig a mérleg igénybevevőinek több díjazást számított fel, mint amennyire joga lett volna. Bizin a visszaéléseiről 5000 dinárt keresett. A bíróság ítéletében bűnösnek nyilvánította Bizint és kéthavi szigorított fogházra, valamint 7350 dinár kár- és költségmegtérítésre ítélte.

— **A laboratóriumokban végzett** legújabb tudományos munkásságok eredményeit igazolták az oldószeres fontosságát a mosásban. Ezeknek a kutatásoknak a során igen sok érdekes anyag sajátossága lett megvizsgálva abból a szempontból, melyik használatos fel legjobban a nemes szappan oldó hatásának fokozására. Megállapították, hogy a fehérítőszeresek nem felelnek meg a tényleges célnak, mert a fehérneműben levő piszkot nem oldják, hanem csak a színtüket veszik el. Ezzel szemben az oldószeres — természetesen a jól kiválasztottak — erősítik a szappan tisztítóerejét. Az Albus terpentinszappanba speciális terpentin van keverve, amelynek különleges ereje van a tisztáltságot oldására, ezenkívül a fehérneműt kellemes illatúvá is változtatja. Albus terpentin szappan ezért ideális szer mosáshoz.

— **Elfogták egy szubotical szélhámost.** A szubotical rendőrség szerdán este letartóztatta Pausics Máté 28 éves szubotical csavargót, akit több szélhámassággal és lopással vádolnak. Pausics a napokban Razumevics Bordoje vasutigazgatósági mérnök feleségétől hivatalban levő férje nevében különböző ruhaeműt kért és utána eladta. Razumevicsné gyanútlanul kiadta a csalónak a ruhákat és csak akkor tudta meg, hogy szélhámosnak esett áldozatul, amikor férje haza tért. A rendőrség a személyleírás alapján akadt rá a csalóra, akit több hasonló bűncselekménnyel vádolnak.

— **Fűzőjét, keztyűjét, harisnyáját** csakis Fischer J. és Fia cégénél Noviszádon szerezzék. Ugyanott kötött ruhák, pulloverek olcsón kiárusítatnak.

Hirdetmény

A Noviszádi Beltéri Katolikus Kör

folyó évi március hó 20-án, vasárnap délután 3 órakor tartja ezévi rendezésű

közgyűlését

a Kör egyélti helyiségében, az ott kifüggesztett tárgysorozattal, amelyre a Kör rendezés tagjai e-ennel meghívottak.

Esetleges indítványok csak úgy tárgyalhatók, ha azok leköszöbő folyó hó 18-ig írásban benyújtatnak a Kör vezetőségéhez.

Noviszádi Beltéri Kat. Kör vezetősége

— **Ételáldozat a nagy szakács emlékére.** Csikágóban szászterítkeket tartottak a négy évvel ezelőtt elhunyt világhírű szakács, Auguste Escoffier emlékére. A banketten csak kilencvenkilencen vettek részt, a főhely üres volt, ezt az elhunyt Escoffier emléke számára tartották fenn. A bankett minden fogását felszolgálták Escoffier szellemének is. Egymásután helyezték az üres szék elé a hors d'oeuvre-t, a tyukleves-t, a petrezselyemmel és krumplival körített halat, a fácánpecsenyét, a friss zöldbabot, francia salátát és a fagyalttal töltött csokoládét.

— **Bácskogradistei hírek.** A Keresztes Otthonban vasárnap délután félöt órai kezdettel előadják A Marika galambja című 2 felvonásos missziós játékot. — **Az önkéntes tüzoltók pénztárak javára** a Bencz József féle pályán vasárnap egész nap tartó díjazásos kugliversenyt rendeznek. — **A közmunkák végzésére a kormánytól** kapott pénzbeli segélyből a kezelő bizottság a napokban újabb 200 napszámot fizetett ki az uccák rendezése és javítása körül végzett szükségmunkáért. — **A tüzoltók** a motoros fecskeendő beszerzésére a nyilvános gyűjtést megkezdtek. A gyűjtést házról-házra járva tüzoltók végzik, eddig elég szép eredménnyel. Az adakozók nevét a parancsnokság a laktányában kifüggesztett emléklapon örökíti meg. — **Aki községi elfogatos** szeretne lenni, jelentkezék Horváth Márton községi elnöknel a község házában. Itt a szükséges felvilágosításokat megkaphatja. — **Felhívottak a háztulajdonosok,** hogy házuk előtt az árkokat tisztítsák ki és hozzák rendbe. Az árkokból kiszedett földet hányják föl az utestre.

— **Szegény mexikói tisztviselők.** A mexikói köztisztviselők nagy elkeseredéssel vették tudomásul a kormány új rendeletét, amely szerint ezután csak háromórát ebédidőt és szieszta kapnak az eddigi négy óra helyett.

— **Jázovói hírek.** A jázovói Gazdakör most megtartott közgyűlésén új vezetőséget választott. — **A Katolikus Legényegylet** március 12-én, Öszentsége XII. Pius koronázásának napján vallásos műsorral kultürestet rendez a Kiss vendéglőben.

KÜLFÖLDI TÖZSDEFÁRLATOK

A dinár árfolyama. Budapest 6—7.50, Prága 64.80—65.20, Berlin 5.63—5.67, London 209.—

Zürich, Beograd 10, Páris 11.66 egyregyed, London 20.63 egyregyed, New York 439 hétényregyed, Brüsszel 73.97 1/2, Milánó 23.13, Amsterdam 233.62, Berlin 176.50, Szófia 5.40, Prága 15.04, Varsó 83.—, Bukarest 3.37.

SPORT

A petrovgrádi alszövetség másodosztályu bajnokságának sorsolása

Petrovgrádról jelentik: A petrovgrádi alszövetség intézőbizottsága legutóbbi ülésén kisorsolta a tavaszi másodosztályu bajnoki mérkőzéseket. A mérkőzések sorrendje az egyes csoportokban a következő:

a) Petrovgrádi csoport

Április 30: Hzdinban: Uzdin S. K.—Szlávia (Andrejevác), Elemiren: Bánát—Gragyanszki (Jasatomics).

Május 7: Andrejevác: Szlávia—Gragyanszki, Jasatomics: Gragyanszki—Vojvodina (Petrovgrád), Elemiren: Bánát—Uzdin S. K.

Május 14: Uzdinban: Uzdin S. K.—Gragyanszki, Andrejevác: Szlávia—Bánát.

Május 21: Andrejevác: Szlávia—Schwaebische.

Junius 4: Petrovgrádon az Obilics pályán: Vojvodina—Szlávia, Schwaebische—Gragyanszki.

Junius 8: Petrovgrádon az Obilics pályán: Schwaebische—Vojvodina.

Junius 18: Petrovgrádon a Borac pályán: Schwaebische—Bánát, Vojvodina—Uzdin.

b) Kikindai csoport

Május 7: Dragutinovon: Vojvodina—Koszovo, Mokrinban Delija—Rapid (Masztort)

Május 14: Mastorton Rapid—Vojvodina, Mokrinban Delija—Koszovo.

Május 21: Kikindán Koszovo—Rapid, Dragutinovon Vojvodina—Delija

c) Délbánati csoport

Március 26: Pancsevón a Bánát pályán: Jadran—Vojvodina (Vrsac).

Bánát—Jupiter (Bela Crkva), Belacrkván BAK—PSK (Pancsevo), Kralyevicsevón: Rapid—Viktória (Vrsac) Kovacsicán: Szlávia—Spárta (Debelyacs).

Április 2: Pancsevón a PSK pályán Bánát—BAK, Jadran—PSK, Bela Crkván Jupiter—Rapid, Debelyacsán Spárta—Vojvodina, Kovacsicán Szlávia—Viktória.

Április 16: Vrsacon: Vojvodina—Szlávia, Viktória—Bánát, Kralyevicsevón: Rapid—PSK, Belacrkván: Jupiter—Spárta, BAK—Jadrán.

Április 23: Vrsacon: Vojvodina—BAK, Viktória—PSK, Debelyacsán: Spárta—Jadran, Bela Crkván: Jupiter—Szlávia.

Április 30: Pancsevón a Bánát pályán: Jadran—Rapid, Bánát—Vojvodina, Debelyacsán: Spárta—BAK, Kovacsicán Szlávia—PSK, Bela Crkván: Jupiter—Viktória.

Május 7: Vrsacon: Viktória—Spárta, Vojvodina—Jupiter, Bela Crkván: BAK—Rapid, Kovacsicán: Szlávia—Jadrán.

Május 14: Pancsevón a PSK pályán Jadran—Jupiter, PSK—Vojvodina, Bela Crkván BAK—Viktória, Debelyacsán: Spárta—Bánát, Kralyevicsevón: Rapid—Szlávia.

Május 18: Vrsacon: Viktória—Vojvodina, Bela Crkván BAK—Jupiter, Pancsevón a PSK pályán: PSK—Bánát.

Május 21: Pancsevón a Bánát pályán PSK—Spárta, Bánát—Jadran, Vrsacon: Vojvodina—Rapid, Bela

Crkván: BAK—Szlávia.

Junius 4: Pancsevón a PSK-pályán: Bánát—Szlávia, PSK—Jupiter, Kralyevicsevón: Rapid—Spárta.

Junius 11: Pancsevón a Bánát-pályán Jadran—Viktória, Bánát—Rapid.

KIBŐVITIK A VIDÉKI KUPÁT

A Vidéki Kupa döntőmérkőzése májusban zajlanak le. Mint ismeretes, a döntőbe a Dulcis és az Apatin SK kerültek. A két egyesület az első fordulót május 14-én játszotta le Apatinban.

A Vidéki Kupa-bizottság által megbízott Berlekovic Sándor pénztáros, megvette a Vidéki Kupát képező szerleget. A serleg gyönyörű szép, 48 centiméteres ezüst-serleg, amelynek tetején futballista áll. A hatalmas serleg egyelőre Apatinban van Pollich Mihály ékszerész kirakatában, majd később felváltva több vidéki helységben kerül kiállításra, így például vasárnap Novi Vrbászon a Dulcis-Apatin bajnoki mérkőzés ideje alatt.

Itt említjük meg, hogy a Kupa-bizottság az idén újból kiírja a mérkőzéseket, mégpedig a szubotívai alszövetség összes vidéki egyesületei részére. Így tehát minden vidéki egyesület jelentkezhet, tekintet nélkül arra, hogy milyen osztályban játszik. A bejelentéseket Berlekovic Sándor pénztáros, Apatin, címre kell küldeni, egyben az elsőosztályu egyesületek 100 dinár, a második- és további osztályu egyesületek 50 dinár belépési díjat fizetnek posta útján ugyan. Az egyesületeket főidrajzi fekvésük szerint fogják beosztani.

JUGOSZLAVIA A MÁSODIK HELYEN ALL KAIRÓBAN

Az asztali tenisz-világbajnokság kairói versenyének eddigi érdekesebb eredményei a következők:

Jugoszlávia—Franciaország 5:0, Jugoszlávia—Anglia 5:3, Jugoszlávia—Luxemburg 5:1, Jugoszlávia—Egyiptom 5:0, Cseh-Szlovákia—Románia 5:0, Cseh-Szlovákia—Luxemburg 5:0, Cseh-Szlovákia—Litvánia 5:0, Anglia—Románia 5:0, Cseh-Szlovákia—Franciaország 5:0, Románia—India 5:0.

A résztvevő államok jelenlegi sorrendje: 1. Cseh-Szlovákia 5 ponttal, 2. Jugoszlávia 5 ponttal, 3. Anglia 4 ponttal, következik Románia, Litvánia, Görögország, Franciaország, India, Egyiptom és Luxemburg.

KEZD KIALAKULNI A MAGYAR VÁLOGATOTT

A magyar válogatott futbalcsapat, mint ismeretes, a jövő héten Párisban Franciaország ellen, majd Corkban az Ir Szabad Állam ellen játszik. A szerdai edző mérkőzés után, amelyen a válogatott csapat 2:1-re győzött a Phöbus ellen, a valószínű összeállítás így fest:

Szabó — Korányi, Biró — Lázár, Sárosi III, Balogh — Szántó, Cseh, Kolláth, Kiszely, Gyetvai.

Zsengellér és Sárosi dr. sérülése miatt maradt ki a csapatból. Sárosi doktorra ezuttal nem számít a szövetségi kapitány, de Zsengellér még rendbe jöhet annyira, hogy helyet kap a csatársorban, alighanem jobbszűkítőben.

Fenséges asszony, kedves barátaim! Bármily kecségetőnek látszik is a tábornok ajánlata, nem szabad, hogy elvakítani engedjük magunkat általa. Mélyebb megfontolás után szükségesnek tartom, hogy a legalaposabban tájékozódjunk helyzetünkről, mielőtt meghozzuk végleges döntésünket. Még egy utolsó kísérletet kell tennünk a lengyel udvarnál s a franciáknál, mielőtt a vár kapuinak megnyitását elhatározzuk. Magam óhajtok Lengyelországba menni, még pedig azonnal. Hét-nyolc nap alatt megtérhetek és ráérünk dönteni akkor is.

Iona, aki halovány arccal s halálkökö szívvvel ült az asztalfőn, hálsán tekintett gyönyörű éjszemeivel a hü kancellárra. Indítványa legalább is időnyerést jelent s elodázza azt az elhatározást, amelytől visszaborzad.

Nem mondotta senki, de Iona szerelmes lelke megérezte a szomorú valót.

Mindenkit megment a békeajánlat, valakit azonban elveszt.

Ha Munkácsot föladják, imádkozott ura hatalmának utolsó gyökerét tépik ki a magyar talajból.

S ha a császár hatalma alá adja magát az árva érdekében, talán fölládozza értük a szerelmét s lelkének fejedelmét — ugye lehet — nem látja soha többé!

— Ó, Absolon uram, — mondotta most oly megindulással, amely remegővé tette a szívet, — valósággal az angyal szólt kigyelmedből. Menjén tehát késedelem nélkül s térjen meg szerencsével.

(76)

Addig, míg a nagyvilág tükrében nem látjuk Munkácsunkat s a fejedelem válságos helyzetét, kárhozat és bűn lenne határozniuk.

A nagyvezír Absolon így vitte keresztül, hogy gyanu nélkül kimehessen a várból s titokban találkozhassék Karafával.

Nemcsak, hogy nem gyanakodtak rá, ellenkezéleg, ő mutatkozott mindegyik közt a legbölcsőbbnek és legállhatatosabbnak.

— Még megírom, fenség, a Karafához intézendő újabb kérdőpontokat s reggel küldjék majd meg neki, Radics barátom. A választ aztán pihentessék. Időközben Sréter uram intézze a diplomáciát s mindenféle mellékes kérdések föltevésével huzza-halassza az időt.

Éjjel dragonyos tisztnek öltözve, szerencsésen kiszökött a várból Absolon s átjutott az ostromgyűrűn, amely a beállott nagy hideg folytán meglehetősen laza volt.

Lóháton volt s egyenest Szentmiklós felé nyargalt.

Ott, a kőhídon túl egyszerre lovasok fogták körül: a Karafa által lesbe állított igazi dragonyosok.

Absolon megállította a lovat.

— Császári tiszt! — felelte tökéletes németséggel. (Franciául is folyékonyan beszélt.)

— Jelszó?

De már itt megakadt Absolon tudománya.

Persze, nem tudta a jelszót, de hát nem is akarta, hogy tudja.

— Ahá, kigyelmed hát az a várbeli szökevény, akire várakozunk! — kiáltotta a csapat parancsnoka, egy igazi dragonyos tiszt. — Parancsunk van, hogy az itteni kastélyban őrizet alá vessük kigyelmedet, míg a parancsnokság a továbbiakról nem rendelkezik.

Absolon persze nem ellenkezett, sőt a hozzá intézett kérdésre meg is nevezte magát.

A tiszt rögtön jelentést küldött a nevezetes fogásról a parancsnokságra, Absolont pedig a vett utasításhoz képest a kastélyba kísérte.

Ott már az egyik jól befűtött teremben Karafa várakozott reá.

Mikor a kancellár a kastélyba érkezett, haladéktalanul maga elé vezettette s aztán mindenkit kiparancsolt a teremből.

Kezdték már megérteni a németek — akik előtt nem kellett tit-

kolni a találkozást —, hogy az egész história kicsinált dolog volt.

— Isten hozta, kancellár uram, — szólt s kezét nyujtva Absolon elé sietett.

A két férfi kezét fogott.

— Ülünk le s beszéljünk meg mindent alaposan, — folytatta a tábornok. — Egy pohár bort, kedves barátom.

Aranysárga tokajit öntött a be-készített poharakba s kocintottak.

Hej, nagyot néztek volna a munkácsiak, ha így kocintgatva együtt látták volna most a várkormányzót a gyűlölt és megvetett bakóval.

— Tábornok uram, — kezdte aztán a beszélgetést — Absolon, — először is azt kell megmagyaráznom, hogy miért vagyok most itt, én, Munkács kormányzója, szemközt az ostromló sereg főparancsnokával, titokban.

— Tessék csak nyíltan és őszintén beszélni kancellár uram, — biztatta a tábornok.

— Én Thököli fejedelem egyik leghűbb, legodaadóbb embere voltam a legutóbbi napig, tábornok ur. Tökéletesen azonosítottam magamat vele; képes lettem volna mártírhalált szenvedni őéréte. De a fejedelem megcsalta Munkácsot, tábornok ur.

— Ugyan? Lehetséges volna! — kiáltotta színlelt meglepetéssel Karafa.

— Sajnos, nincs kétség benne. Ó titkon levelet írt a fejedelem-asszonynak s közreműködését kérte ahhoz, hogy a katolika vallásra s a császár hűségére térjen. Ró-

BIRÓKÜLDÉS A NOVIZSADI ALSZÖVETSÉGBEN

A holnapi Vojvodina-oszijek Szlávia barátságos mérkőzést Weinberg vezeti, a március 19-i első bajnoki fordulóra pedig a következő játékezőket jelölte a Birótestület:

Első osztály: Noviszádon NAK—Isztra Popovics, Radnicski—Szloga Harry, Sabácon Mácsva—Vojvodina Szv. Petrovics, Mitrovicán Gragyanszki—ingyjai ZsSK Kovács.

Második osztály: Kátyon Jgovic—Temerini SK Huszka, Ingyiján Radnicski—ISK Dvorzsák és Mitrovicán MSK Radnicski—Trgovacski (őszről elmaradt 30 perc) Borezanin.

Rövid sport hírek

A noviszádi Trgovacski-pálya holnapi műsora: délután 2 órakor Rapid—Szlávia, félnégy órakor Trgovacski—zemuni Eintracht. — Mindkét mérkőzés barátságos.

A noviszádi Sport alább felsorolt játékosait kérjük, hogy holnap délután félkettőkor jelenjenek meg a Szlovácska-uca 34. szám alatt, a Dunav ellen játszunk: Domonkos, Apró, Somogyi, Csócsics, Németh, Valusek, Bátori, Sztrejim, Gregec, Puskás, Grnya és Tokodi. — A vezetőség.

A noviszádi Rapid első csapatának játékosait kérem, hogy holnap délután egy órára jelenjenek meg a Trgovacski-pályán. — Az intéző.

NAK-szurkolók figyelmébe. Az első csapa holnap autóbuzsóna utazik Palánkára. Az autóbuzson kísérők számára is van hely, viteldij oda-vissza 20 dinár. Jelentkezni lehet Szuszedzski sportkapitánynál, Safarikova-uca.

Hivatalos NAK-közlemények. Első csapat: Lukács, Fiat, Lányi, Matheisz, Longaver, Fehér, Csillag Maták, Thurzó, Karaba, Bartha. Indulás háromnegyed egy órakor a Fehér Okör elől — Az I/B csapat: Sovlyanszki, Kurunczy, Bobák, Sántha, Saró, Kotrba, Frank Verbanec, Bódy, Tomcsánvi, Kovács, tartálékok: Lerch II, Kiss és Haasz. Jelentkezős Siket csapatvezetőnél háromnegyed 2 órakor a vasút-állomáson — A felszerelést mindkét csapat játékosai délelőtt 10 órától kezdve átvehetik a pályán. — Az ifjúsági csapat: Seress, Hajdu, Boross, Pázmány, Schneider, Lakatos, Németh II, Vinai, Tiekmayer, Herdi, Jovan Papp, Klier Gombár és Stante. Jelentkezés a pályán 1/29 órakor Antel intézőnél. — Az intéző.

Az ingyijai ZsSK holnap tartja meg ezévi rendes közgyűlését.

Puncsec Mentone-ban, a nemzetközi teniszverseny férfi egyes döntőjébe jutott. A jugoszláv bajnok ellenfele a döntőben az osztrák Redl lesz.

Zürichben, mint már jelentettük, április 2-án Svájc—Magyarország válogatott futballmérkőzés lesz. A mérkőzést az Európa-Kupa keretében rendezik.

KUGLI HIREK

A noviszádi Heraklesz ma este 9 órai kezdettel a Bauer-vendéglő különtermében tartja meg VI. évi rendes közgyűlését, amelyre kérem az összes tagok megjelenését. — Az elnök.

A noviszádi Zanatlia két csapatának játékosait, akik résztvesznek a Heraklesz-serlegetornán, kérem, hogy ma este 9 órára jelenjenek meg a Bauer-pályán. Együttel értesitem a tagokat, hogy a temeriniek ellen tervezett mérkőzésünk elmarad. — A kapitány.

KÖZGAZDASÁG

Igen sokoldalú, bőséges anyagu lesz a budapesti mezőgazdasági kiállítás

A kiállítás rendezőbizottságának gyűlése

Budapestről jelentik: Az országos mezőgazdasági kiállítás és tenyészállatvásár rendezőbizottsága vitéz Teleki Béla gróf főispán elnökletével gyűlést tartott, amelyen Konkoly Thege Sándor dr. főtitkár számolt be a kiállítás előkészítő munkálatairól, az egyes csoportok anyagáról és oktató céljáról, a propaganda eredményeiről és a látogatottság várható kedvező kilátásairól. A rendezőbizottság örömmel értesült arról, hogy a kiállításra olyan bőséges anyagot jelentettek be, amely az összes kiállítási istállók férőhelyeit és pavilonjait megtölti.

Több értékes új csoport is lesz a kiállításon, amelynek befogadására szép új kiállítási csarnokok épültek.

A tenyészállatcsoporton lesz az idén is a kiállítás sulypontja. Szerencsére a száj- és körömfajás járvány lényegesen csökkent, ennek ellenére a rendezőség messzemenő állategészségügyi rendszabályokat alkalmaz. Az összes tenyészállatcsoportban együttvéve mintegy 5000 kiváló minőségű és nagyértékű állat

képviselet a kiállításon Magyarország fejlett állattenyésztését. Örvendetes érdeklődés mutatkozik a szomszédos államok részéről is. A baromfiállítás, az angora-nyulatenyésztők kiállítási csoportja, a halászati kiállítás és a kutyabemutatók is nagy érdeklődésre számíthatnak. A kiállítás látványosságát hatásosan egészítik ki a lókiállítás kapcsolatos változatos programu lovasmérkőzések, a többnapos concours lovasmutatóvívők és játékok.

A fogatversenyekre és bemutatókra igen nagy számú jelentkezés érkezett. Előreláthatóan a többi kiállítási csoport

gazdag, tanulságos és tetszetős anyaga is nagy elismeréssel fog találkozni. A gazdasági szakoktatási intézmények kiállítás keretében »gazdasági tanácsadó iroda« fog működni. A tudományos kutatómunkát végző kísérleti intézményeknek ezévi kollektív kiállítási csoportja a mezőgazdasági iparok jelentőségéről a mezőgazdasági termelés szempontjából fog részletes tájékoztatást nyújtani. Az Országos Mezőgazdasági Kamara és a Külkereskedelmi Hivatal önálló kiállításai időszerű mezőgazdasági kérdésekről és az agrártermékek külföldi értékesítéséről fognak tájékoztatni, különös tekintettel a visszacsatolt felvidékre. A falu egészségvédelmével foglalkozó kiállítás és a fejlett névelményesítésünk eredményeiről tájékoztató bemutató nemtűtőben az erdészeti kiállítás is stilszerű pavillonban nyerne elhelyezést. A dohánytermelés és értékesítés a háziipar, zöldmezőgazdálkodás, a szőlészet és borászat, a méhészet és az élelmiszeripar mind szerepelni fognak a kiállításban.

A vadászati kiállítás keretében Széchenyi Zsigmond gróf

Keletafrikai, indiai és alaskai vadászatainak nagyértékű trofeái

lesznek láthatók. A kiscgazda mintaszerű tejjgazdaságát bemutató csoporton kívül látható lesz üzembem egy tökéletesen felszerelt falusi kis telep is. A vidéki nép életét bemutató kiállítási falu kunsági és göcseji házzal bővül. A hazai mezőgazdasági gépgyárak és a külföldi gyárak képviselői, nemkülönbön a gazdasági üzemenyanyagokat forgalombahozó vál-

mán keresztül akarta megindítani ezt a cselszövést.

— Óh, a boldogtalan ember! Hát ilyen mélyre süllyedt?

— S arra is kész lett volna, hogy ő irtozassa eztán a protestánsokat és a kurucokat! A magyar történelemben még nem volt ehhez mérhető árulás.

Karafa ugy tett, mintha egészen kihozta volna sodrából ez az értesülés.

— Ha ez igaz...

— Sajnos, tökéletesen az!

— ...akkor Thököli erkölcsi halottá vált!

— Ránk nézve meghalt, az bizonyos.

— S önök?

— Mi Radicsall együtt elhatároztuk, hogy nem szolgáljuk többé. Eb ura fakó!

Most hangzott föl Absolon ajkáról először ez a jelszó, amely később, az ónodi országgyűlés révén, a magyar história egyik viharos és dicsőséges fejezetének a címe lett.

— S ugyanakkor jött excellenciádnak a békeajánlata. — folytatta Absolon. — A kettő közt nem volt nehéz a választás. Én szívesen meghalok nemzetemért harcolva, az ellenség kardjától, vagy akár a hóhérbárd alatt, de arra semmi kedvem sincs, hogy hátulról, orgyilkosok által engedjem ledőlni magamat, hogy az akasztásson föl, akiért kardot vontam és véretem hullattam.

— No de ez hallatlan dolog, Absolon uram! — dévankozott még

mindig Karafa. — S az én ajánlatom?... — Elfogadjuk, tábornok ur, már mint én és Radics. Ebben a helyzetben nem tehetünk mást, becsületesebbet, de a fejedelemszöveg... Ó állhatatos és egyben csodálatos szerelemmel csüng a fejedelmen. Fenséges nagy lélek ő, tábornok ur. Mennél veszendőbbnek látja Thököli-ügvét, az ő kötelességtudása, hűsége és szerelme annál nagyobb és önfeláldozóbb iránta.

— Bámulatra méltó nő, valóban! — kiáltotta Karafa őszinte csodálattal. — Boldog lehet az a férfi, akit ez a nő szeret. Még itt a földön megköstolja a mennyei üdvösséget. S még mindig oly szép, csakugyan?

— Szébb, mint valaha volt. A bánat megfihérette az orcáját s oly szomoruvá tette két nagy, lélekzázó nézésű fekete szemét, hogy megrendül az ember a pillantása alatt. Olyan az a nő, mint gyászba öltözött liliom. S a lelke, az ő saslelke! Csak pillanatokra ismer csüggedést, kétségbeesést, — hát hiszen asszony ő is. De aztán újra bátrabb a legbátrabbnál. A legnehezebb ostromok válságos pillanataiban, amikor a tűzolvók záporából mindenki lemenekült a bástyákról, maga sietett az ágyukhoz s a saját kezével sütötte el! (Lásd Rákóczi önéletírása, ifjúkori rész. — A szerző megjegyze.)

— Csodálatos néber! — álmélkodott a tábornok és saját szerű, sóvár fény csillogot a szemében.

Vajjon nem az járt-e az eszében, hogy mily dicső volna, ha

megismétlődnék Munkács alatt az, ami Murány várával történt, ahol Wesselényi a várral együtt urnőnjét, a hős Szécsi Máriát is meghódította?

— S a »kisur«, ahogy önök nevezik Rákóczi Ferkót? — érdeklődött tovább.

— Kész dalia, tábornok ur. Egész tartása, külső megjelenése valóban fejedelmi. Lelkét meg anyjától örökölte.

— Julia?

— A legszebb leány széles Magyarországon. Amellett okos, vidám, mindenkit elbűvöl szeretetreméltóságával.

A tábornok gondolataiba mélyedt.

— S van még a híres Rákóczi-kincsből a várbán?

— De mennvi, tábornok ur. Körössy, Ferkó nevelője, most készítette el a pontos leltárt. A még meglévő kincs kétfélmillió forint.

— Holmi elrejtett titkos kincsről is beszélnek. Mit tud erről kigyelmed?

— Semmi ilyesmiről nem tudok, — jelentette ki határozottan Absolon. — Ami drágaság, ékszer s más eféle van, az a kincstárban van felhalmozva, amelyet néhány évvel ezelőtt Kis alaposan megdézsmált. De titkos kincstár akkor se volt és most sincsen.

— No akkor én többet tudok, mint te, — gondolta magában Karafa.

S magában már azt számígtatta, mekkora lehet hát a rejtett kincs értéke, ha a leltározott kincstárban két milliónyi értéket

öriznek?

Milyen jó, hogy Kisen kívül nem tudnak a létezéséről a legbeavatottabbak sem! Meg lehet találni s el lehet sikkasztani, anélkül, hogy bárki kereshetne utána. Ez a Magyarország igazán gyönyörű ország. Ugy ontja az ember lába elé a gazdagságot, mint valami aranybányát!

— Térjünk vissza Thökölire, kancellár uram, — szólt kincskaprázatából fölcusdva Karafa. — Megkaphatnám az ő titkos levelét?

Hát hiszen a valódi levél már ott volt Karafa kebelében. De neki mindvégig szinlelnie kellett, hogy Absolon meg ne sejtse az álnokságot.

— A várral együtt az is birtokába jut excellenciádnak. De ugy tudom, másolatot is méltóztatott venni róla, tábornok ur.

— Vettem, persze hogy vettem. De mire megyek azzal a sok megfejtethetlen ákom-bákommal? Az eredetire van szükségem, kancellár uram, Thököli saját aláírására.

— Mire akarja fölhasználni, tábornok ur?

— Nézze, kedves barátom, én nem árulok zsákban macskát. Én azt akarom, hogy Thököli végleg kipusztuljon a világból. Hiszen az én művem volt az is, hogy annak idején letartóztatta a váradi basa. Az pedig döntő esemény volt, mert akkor pártolt el tőle, a török elleni dühében, a kuruc-ság színe-java, vagy huszezer kitűnő harcos.

(Folytatjuk)

latok a múlt évinél is nagyobb felkészültséggel fognak felvonulni a kiállításra.

A kiállítás látogatottsága az érdeklődés után itélve, mind belföldről, mind külföldről igen nagyra ígérkezik, különösen a visszacsatolt felvidéki gazdák és a városok lakossága készül arra, hogy a kiállítás alkalmából az 50%-os utazási kedvezmény igénybevételével látogasson el Budapestre.

A rendezőbizottság örömmel vette tudomásul a kiállítás gazdagságáról és nagy arányairól tájékoztató előzetes beszámolót.

»»»□«««

Holnap tartják meg a noviszádi kereskedelmi és iparkamara tanácsstagjainak választását

Ismeretes, hogy a kereskedelmi és iparügyi miniszter holnapra, március 12-re rendelte el a noviszádi kereskedelmi és iparkamara tanácsstagjainak választását. A választásokat kerületenként tartják meg. Több kerületben csak egy listát adtak be, ezért több járásban nem tartanak választásokat.

A szavazáson résztvehet a kereskedelmi kamara minden tagja, vagyis valamennyi iparendeléssel rendelkező kereskedő, gyáriparos, kisiparos, vendéglős, piaci árus stb. A szavazóhelyeket már közöltük.

A noviszádi kereskedőegyesület, az ipartestület és a piaci árusok egyesülete felhívta tagjait, hogy vasárnap mindenki jelenjen meg a szavazóhelyen, vigyen magával igazolványt és adja le szavazatát. Nézve szóló meghívót külön senki sem kap.

»»»□«««

Több, mint félmillió d nárral csökkent Kikinda költségvetése

Az idén is 74 százalék lesz a pótdadó

Kikinda város képviselőtestülete most tárgyalta az idei költségvetést. Budisin Ugorica városelnök előterjesztése szerint a város bevételeinek, illetőleg kiadásainak előirányzata összesen 7,350.385 dinár.

Ez a költségvetés 649.614 dinárral kisebb mint a tavalyi.

A csökkenés főleg amiatt következett be, mert a múlt évben a költségvetést terhelte a városi tisztviselők elmaradt fizetésének kiadása.

A pótdadó a csökkentés ellenére is ugyanannyi marad, mint a múlt évben volt, 74 százalék, aminek az a magyarázata, hogy a város az idei évre sokkal kevesebb adóhátralék behajtását irányozta elő, mint a múlt évben.

Az új költségvetésben előirányzott összegekből több nagy építkezést hajtanak végre, így elsősorban felépítik az új vágóhidat. Az elemi iskolák fentartására az idén 70.000 dinárral adnak többet, mint tavaly. Új ártézi kut furására 35 ezer dinárt, a Sztefváncsev-mocsár lecsapolására pedig 50.000 dinárt fordítanak.

A költségvetési tervezetet a közgyűlés változtatás nélkül elfogadta.

Törvényt hoznak a zugtőzsdések szigorú megbüntetésére

A törvényjavaslat rövidesen a szkupstina elé kerül és április 1-én már életbe lép

Beográdból jelentik: A Narodna Banka a pénzügyminisztériummal és a többi hivatott intézménnyel együtt szigorú intézkedéseket készít elő a Jugoszláviában működő zugtőzsdések megbüntetésére. Eddig a zugtőzsdéken lebonyolított deviza üzleteket nem büntették szigorúan Jugoszláviában, ami nagy mértékben felkelte a lelkiismeretlen emberek étvágyát és nagy üzleteket bonyolítottak le. Ha járt is a zugtőzsdéseknek valami pénzbüntetés, ennek veszélyét szívesen vállalták, mert a haszon sokkal nagyobb volt. Más országokban, ahol a deviza kereskedelem ellenőrzés alatt áll, már

régen meghozták azokat a törvényeket, amelyek a zugtőzsdéseket szigorúan büntetik. Így Németországban, Olaszországban, Magyarországon, Romániában, Bulgáriában, Görögországban stb. államokban. Görögországban öt évig terjedhető fegyházbüntetés és száműzetés vár a zugtőzsdésekre.

A Narodna Banka a pénzügyminisztériummal egyetértésben törvényerejű rendelet tervezetet dolgozott ki, amelynek célja a deviza és valuta csempészek és zugtőzsdések szigorú megbüntetése. A tervezetet rövidesen a szkupstina elé terjesztik és április elsején már életbe is lépnek.

Haladás a növényvédelemben

Irta: Žwik Károly, (Títel)

A múlt év április végén a Reggeli Újság közgazdasági rovatában megjelent cikkemben ismertettem a háború alatt racionálisan és intenzíven vezetett kertészeti és gyümölcsészeti munkálataim eredményét, melyek példát adhattak, milyen kitartással és olykor leleményességgel lehet a fokozott termelést és keresetet elérni és mennyi küzdelemnek lehet kitéve a termelő, ha győzni akar látható és láthatatlan ellenségei ellen. Említett cikkemben a használt eszközökről írtam, most pedig a hasznosnak bizonyult szerekről kívánok írni, hogy a növényvédelem iránt érdeklődők előtt a növénygyógyítás (fitoterápia) alapismertetést és ezzel a növénygyógyászati (fitopharmacia) készítményeinek megítélésére fogalmakat terjesszek. (Megkeresésekre részletesebben is hajlandó vagyok válaszolni.)

A hasznosnak bizonyult gyógyszerek hatása általában átlagos hatásos előidézésére vezethető vissza az állati élősdiekkel és a sporákkal szemben folytatott harcok során. Ahogy az állati élősdiek kétfélek, rágók és szívók, az ellenük való védekezésünk

is kétféle. A rágók részére oly módon készítjük el a szert, hogy azok befalják a gyorsan élő mérget, a szívók ellen azonban, mivel a növény életnedvéből kiszívás által táplálkoznak és eddig még nem sikerült olyan szert feltalálni, amely a növénybe fecskendezve rájuk mérgező hatással lenne anélkül, hogy a növénynek is ne ártana: külsőleg kell alkalmazni a szívókra ható illékony, kábító szereket, amelyek eddig a legcélszerűbbeknek mutatkoztak. A rágó élősdiek ellen legjobban alkalmazhatók és ajánlhatók az arzénvegyületek. Abban az esetben azonban, ha a gyümölcsfák alatt konyhakerti vetemények vannak, az arzénvegyületet nem szabad használni, mivel az emberi vagy állati táplálékba jutva erősen hatnak a szervezetre és súlyos szerencsétlenséget is előidézhetnek. Ilyen esetben én eléggé eredményesnek és megbízhatónak találtam egy permetező szert, keveréket, amelyet könnyen lehet mosni a zöldségfélékről és kevésbé ártalmas az emberekre és állatokra.

(Folytatjuk)

□ **Áprilisban összeül a jugoszláv-magyar állandó gazdasági bizottság.** A jugoszláv-magyar állandó gazdasági bizottság április hónapban ül össze. A tanácskozás alkalmával megvitatják mindazokat a kérdéseket, amelyek a Jugoszlávia és Magyarország közötti kereskedelmi forgalom rendezésére szükségesek, ezenfelül pedig beszélnek majd arról is, hogyan lehetne a két állam közötti kereskedelmi forgalmat kibővíteni.

□ **A meghatalmazott intézetek csak nemkliring államokba adhatnak kiviteli bizonyítványt.** A Narodna Banka a múlt héten rendeletet adott ki, hogy ezentul kiviteli engedélyeket a meghatalmazott intézetek adhatnak ki. Ezzel kapcsolatosan tegnap újabb körlevelet bocsájtott ki a Narodna Banka, amely szerint a meghatalmazott intézetek kizáróan csak abban az esetben adhatnak ki kiviteli bizonyítványt, ha a kivitelre szánt cikket, amelyhez kiviteli bizonyítvány kell, nem kliring államba küldik.

□ **Bogojevói közgazdasági hírek.** A Bogojevó-Vajska-Zsiva ármentesítő társulat ötös bizottsága által a földek minősítése tekintetében tett kataszteri változtatásait most vezetik át. A munka során folyik, minden remény megvan rá, hogy az év folyamán elkészül. A minősítések révén az illetékeket a földek megállapított kataszteri értéke alapján teljesen arányosan és igazságosan vehetik ki a jövőben. — A társulat Drndárszki Lázár és Matein-Milics mérnökök vezetésével népes küldöttséget menesztett az illetékes minisztériumokba, hogy ott lépéseket tegyen dr. Gavrilovics képviselőnek a pénzügyi bizottság előtt tett javaslatainak elfogadása érdekében.

□ **Romániában csökken a naftatermelés.** Bukaresti hivatalos jelentések szerint Románia naftatermelése tovább csökken. Ez év januárjában 538.000 tonna naftát termeltek a tavalyi januári 562.000 tonnával szemben.

Tőzsde

BEOGRÁDI ÉRTEKTŐZSDE

Devizák: (kínálat — kereslet dinárokban) + 28,5% prim.

Március 10.

London (egy font) 207,87—204,67, Páris (100 frank) 117,75—115,45 Newyork (100 dollár) 4406,12—4346,12, Genf (100 svájci frank) 1605—995, Milánó (100 lira) 232,85—229,75, Prága (100 csk) 151,15—149,65, Amsterdám (100 holl. frt) 2355,20—2317,20, Berlin (100 márka) 1773,88—1756,12, Erüsszel (100 belga fr) 746,75—735,75, Szaloniki (100 drachma) 33—, Varsó (100 zloti) 834,18—825,82, London magánkliring 239,90—236,10, Berlin magánkliring 1390—1370. — **Allampapírok:** 7 százalékos beruházási kölcsön 104—103, kőtés 103,50, 8 százalékos külföldi kölcsön 105—102, kőtés, 103, 7 százalékos külföldi kölcsön 96,50—95,75, 4 százalékos agrárkölcsön 63,25 2 és fél százalékos Ratna Steta 477,50—477, kőtés 477,50, 6 százalékos béggluk 92—91,75, 6 százalékos dalmát agrár 91,75—91. — **Reszvények:** Narodna Banka —7700, kőtés 7720.

NOVISZÁDI TERMÉNYTŐZSDE

Buza, bácskai, Noviszád és Szombor környéki és középbácskai 78-79 kilós 2 százalékos 152—153, felsőbácskai 80 kilós 2 százalékos 152—153, tiszai I. uszály 80 kilós 2 százalékos 153—154, tiszai II. uszály 79-80 kilós 2 százalékos 153—154, bácskai és bánáti, Duna uszály 78-79 kilós 2 százalékos 152—153, bégai uszály 79-80 kilós 152—153, tiszai csatorna uszály 80 kilós 2 százalékos 152—153, felsőbánáti 80 kilós 2 százalékos 151—152, délbánáti vrsacéi paritásban 78-79 kilós 2 százalékos 152—153, szerémi, Duna 78 kilós 2 százalékos 151—152, szerémi, Száva 77-78 kilós 2—2 százalékos 150—152, szlavóniai 78-79 kilós 2 százalékos 152—154. **Rozs,** bácskai 72 kilós 2 százalékos 142,50—145. **Arpa,** bácskai és szerémi 64-65 kilós 135—160. **Zab** 160—162,50. **Tengeri,** vrsacéi paritásban 95—97, indiai paritásban 95—97, tulszarított indiai paritásban 96—98, száritott bánáti 105—107, száritott vrsacéi paritásban 105—107, száritott indiai paritásban 106—108. **Buzaliszt,** bácskai és bánáti állomásról nullás g és g 240—250, kettes 220—230, ötös 200—210, hatos 190—190, hetes 150—160, hét és feles 117,50—122,50, nyolcas 110—112,50, szerémi és szlavóniai állomásról nullás g és g 235—245, kettes 215—225, ötös 195—215, hatos 175—185, hetes 145—155, hét és feles 117,50—122,50, nyolcas 110—112,50. **Buzakorpa** jutaszákokban bácskai 102—104, szerémi 100—102, bánáti 95—97. **Fehérbab,** bácskai 2 százalékos zsák nélkül 282,50 285. **Sertézsír** 25 kilós kannákban bruttó nettóért 1340—1360. Irányzat: változatlan. Forgalom: közepes.

SZOMBORI TERMÉNYTŐZSDE

Buza: Szombor, valamint Noviszád környéki és középbácskai 151—153, felsőbácskai 152—154, tiszai hajórakomány, prima 153—155, tiszai hajórakomány seconde 152—154, hajórakomány Bega 152—154, hajórakomány tiszai kanális 151—153, hajórakomány felső és délbánáti 151—153 szlavóniai k. d. 151—153, szerémi, Duna 151—153, szerémi, Száva 150—152, szerémi k. d. 151—153. **Rozs,** bácskai, Szombor környéki és szlavóniai 160—162,50. — **Arpa:** Szombor környéki, bácskai és szerémi 155—160. **Tengeri:** bácskai 94—96, bácskai, száraz 106—108. **Bab,** fehér, bácskai 282—285. **Örlemények:** 0gg és g 242,50—252,50, kettes 220—230, ötös 200—210, hatos 180—190, hetes 150—160, nyolcas 110—115. **Korpa,** bácskai 104—106, szerémi 102—104. — **Disznózsír:** közép, kis és nagy horodokban 13,50—14,50, kannákban 12,75—13,75. **Füstölt szalonna:** pofa és hasalja nélkül 13,75—14,75, sózott szalonna: 12,75—13,75. **Forgalom:** 47 vagon — Irányzat: változatlan.

Látogassa meg az újonnan nyílt „NOVITET“ cipőkereskedést Noviszádon, Kralja Petra II. u. 11. szám alatt, ahol elsőrendű, kézzel kidolgozott női- és férficipők párját már 150 dinarért vásárolhatja.

Fontos orvosi tanácsok betegek és egészségesek számára

A tüdőbaj megelőzése és gyógyítása (34)

De hát melyik beteg képes heteken, hónapokon keresztül ennyi tejet fogyasztani? Még ha a tejbe bele is keverünk egy kis cognacot, se tudjuk hosszú időre elvenni a tejnek azt az ízét, amire előbb-utóbb ráun a beteg, sőt azt teljesen meg is utálja.

A tej helyett tenát adjunk inkább tejjel vagy tejszínhabbal készült szilárdabb táplálékot; tejbe darát, tejbe rizst, tejsodót. Nagyon szeretik a betegek a hideg tejes rizst, amelyhez néhány szem cseresznye, vagy meggykom-pótot teszünk és az egészet tejszínhabbal öntjük le. (Gyümölcsös rizs). Igen ízletes a fagyasztott rizs is, amely tej, rizs, cukor, tojássárgája, csokoládé, tejszínhab hozzáadásával készül. Tehát csupa tápláló érték! Elkészítési módját a könyv végén adjuk. Ide sorozzuk még a térszafélék közül a turós rétest, turóslepényt, tejszeles rést, tejszeles-turós palacsintát, tejszeles-fánkot, tejszeles gombócot. — A husok mellé tejszeles mártást. Nagyon szívesen veszik a betegek a tejszeles paprikás csirkét, tejszeles borjuszületet, az úgynevezett székelygulyást, amelybe szintén bőven adjunk tejszelt. Minden levesbe adjunk tejszelt, gondoljunk ar-

ra, hogy az olaszok minden levesbe kanálzámmra tesznek reszelt parmezán sajtot. Igen sok főzeléket (bab len-cse, borsó, stb.) is nagyon ízletes tesz a hozzáadott tejjel.

Nyáron természetesen könnyebben adhatunk tejjelét; aludtej, kefir, joghurt, iró, ahol van; zsendice. Tisztán elméleti vitatkozásnak tartjuk azt, hogy tehenetejt vagy a bizonyára nagyobb tápértékű szamár-, vagy kecsketejt itassuk-e a beteggel? Amelyiket bírja azt igye! A kecske- és szamártejnek speciális szagát sok beteg nem bírja leküzdni. — Épen ilyen fölösleges arról vitatkozni, hogy főtt vagy nyers tehenetejt igyék-e a beteg? Sokan úgy vágnak a friss, jó habos, a tehen tejből melegesen kifejt, forralatlan teje, amit azzal tiltanak le hogy hátha tuberkulózis bacillus van benne. — Isten ments! És nem adna nek belőle a tuberkulózis-bacillusoktól amugy is hemzsegt betegnek, aki nál — mint Ewald tanár mondja — igazán nem lehet számításba az, hogy testének bacillusait legrosszabb esetben a tej útján még egy néhány bacillusal növeli-e, vagy sem?

(Folytatása vasárnapi számunkban)

Hogyan fogjuk, hogyan hízzunk? (25)

A glandula pinealis megbetegedése-nél is zsírlerakodás következik be, de amennyiben ezen esetekben az ivar-mirigyek fejlődésükben visszatartatnak, lehetséges, hogy az elhízás ezen esetekben az ivarmirigyek másodiklagos elváltozására vezethető vissza.

A mellékvesék által termelt inkretumoknak állítólag a lipoidok forgalmá-ra volna hatásuk, amennyiben azonban az elhízás szempontjából a lipoidok bennünket különösen nem érdekelnék erre a különben még nagyon vitás kérdésre nem kell kiterjeszkednünk.

A belső szekréciós működés tehát inkretumaink útján a zsírforgalomra befolyással bír oly módon, hogy a pajzsmirigy a hypophysis és az ivar-mirigyek csökkent működése folytán a zsírforgalom lassubodása és ezáltal zsírlerakodás lép fel. A hasnválmirigy inkretumai valószínűleg közvetve is résztvesznek a zsírforgalom regulálásában, de valószínűbbnek látszik az, hogy a zsírelégés szerepében közvetve is van részük.

A zsírforgalom szempontjából még az a tény bír különös érdekel, hogy bizonyos inkretumoknak szerepük van az izommunkánál, illetve a fáradtság lecsökkentésében. Az inkretumok hiánya hamarabb való kifáradáshoz vezet és így az energiafogyasztás lecsökkentése közvetve zsírlerakodást eredményezhet.

Végéreményében a tudomány mai állása szerint annyit mondhatunk, hogy a belső szekréciónak a szervezet életében igen fontos szerepe van. A belső szekréció titkainak felkutatásában azonban még nagyon elől vagyunk és

különösen nem nyertünk még teljes bepillantást az egyes mirigyek egymásközi viszonyainak komplikált mechanizmusába, csupán azt látjuk, hogy az egyes mirigyek működése között harmonikus összefüggés van annyira, hogy egyik a másikat helyettesíteni is tudja. A belső szekréció tana azon fontos tanulsággal szolgál, hogy az egész élet és ezzel az anyagszere is az élet összes tényezőinek együttműködéséből áll és hogy az élet bármely apró részének látszó jelenségét sem lehet az egészről kiszakítva megmagyarázni. Ha ismereteink hiányossága folytán nem is ismerjük teljesen ezen együttműködésnek szabályait és törvényeit, lassan az azt képező láncolatnak mind több és több láncszemét ismerjük meg és igyekszünk az egészbe beilleszteni. A belső szekrécióról való eddigi ismereteink is így használhatók fel az elzsirosodás felismerésének és gyógykezelésének tanában. Az elzsirosodásra befolyással bíró inkretumokkal a későbbiekben fogunk részletesebben foglalkozni.

(Folytatása vasárnapi számunkban)

Értesitem a m. t. közönséget, hogy új női- és férfifodrász szalont nyitottam Noviszádon, Kr. Petra II. 120 sz. alatt. Kérem a n.e. közönség szives partfogását: **Móricz S.** Ugyanott jómunkás fodrász, egy tanuló és egy tanonc azonnalra felvétetik.

A Kralja Petra II. ul. 59. a „Fehér Okor“ melletti mézarszékemben **prima borúhús 10 din.** borjucomb 12 dinár. A Duna uca 5 szám alatti mézarszékemben prima borjuhus 10 dinár. Tisztelettel: **POPOVICS, mézarszék**

Elegáns hölgyek figyelmébe!

Tavaszi **keszű** különlegességeink megérkeztek **IOSEFINE REITZER** „Ru'avica“ BEOGRAD, Terazije 32

APRÓHIRDETÉSEK

Városi Mozi, Szubotica

Csütörtöktől—vasárnapig

Eggerth Márta

bécsi slágerfilmje

Csak egy kislány...

A főszerepekben a bécsi filmgyártás legnagyobb sztárjai:

Hans Moser, Lucie Englisch, Ylco Lingen, Paul Hörbiger és Fritz v. Dongen

BAKAI HANGOS MOZI

BACSKA TOPOLA

Péntek—szombat vasárnap

Leni Riefenstahl

XI. Olimpiász

A nemzetek ünnepe

Kezdete: Pénteken és szombaton este 8 órákor, vasárnap 2. 5 és 8 órákor

Növényharmat

a legerősebb házi fluid. 3 cseppje elég a homlok, halántékok, végtagok stb. bedörzsölésére 3 csepp balsamos illata mélyen belelegezve tisztítja az orrot és gégét. Ára 12.— dinár. Kapható patikákban, boltokban. Főlerakat Apoteke Gebauer Bač 190

HÁZASSÁG

CSINOS hajadon tekintélyes föld-birtok és készpénzhozománnyal férjhez menne. Arcképeserét közvetít Bizony Ferenc házasságközvetítő irodája. Timisoara, Románia. 1629

ALLAST KERES

25 ÉVES kereskedő segéd, szerb, magyar és német nyelvtudással bármilyen alkalmazást keres. Cim a kiadó. 1629

ELADÓ

CUKRASZDA, jóforgalmu, főuccán elköltözés miatt kedvező feltételek mellett eladó. Schaffhauser cukrász, Szombor. 1595

ELADÓ SHUTLEWORTH gyártmányu komplett cséplőgép-garnitúra re-vizión átment és kifogástalan állapotban lévő kazánal, mérnöki garanciával. Ára. 35 000.— dinár. Vince Mihály, Marzók, z. p. Beška. 1632

ELADÓ 15 regiszteres harmónium. Csak választékkal ellátott levelekre válaszolok. Mihalec Ferenc, Mól. 1629

KERESLET

MINDENES cseléd azonnal felvétetik. Érdeklődni 8—10 óráig és 12—4 óráig Hubertnél, Noviszád, Sztevana Branavarskog 6. I. em 1617

GARDEROB-SZEKRÉNYT sürgősen keresek megvételre. Nemes, Noviszád, Zselyeznicska u. 14. 1460

JÓMUNKÁS fodrász, aki a víz- és villanyvonalakban jártas, április 1-re állást nyerhet vagy betársulhat. Pavlov Rada fodrász, Noviszád, Pasicseva u. 4. 1461

URANIA MOZI, NOVIZÁD

Könnyelig megkacagtatja Önt

az idény legjobb vigjátékában:

A megrendelt szerelmes

(Diskretion Ehrensache)

Ralf Art. Roberts, Ida Wüst
Helii Flakenzeller

KÜLÖNFELE

ÜZLETEKET, TRAFIKOKAT, GYARAKAT, szállodákat, éttermeket, büféket, kávéházakat, korcsmákat, vendéglőket, panziókat, illatszertárakat, borpincéket, tejszeleteket veszünk és közvetítünk lelkiismeretesen és gyorsan: Poslovnica Pavleković — Zagreb, Ilica 144. 1106

»FLORODOR«

szakorvosi felügyelet mellett készül. eltüntet mitessert, pattanást és ráncokat. Ára Jugoszláviában Din. 22.— Kapható szaküzletekben. Főlerakat »Vegetabilia« Noviszád. 5124

Dr. Filipon creme a legjobb és legkedveltebb nappali krém. Ára helyben és vidéken 14.— dinár. Apoteka Küchler, Vrsac. 2474

Gyümölcsfát

fajtisztát, leszállított áron szállít Rind Mihály kertész, Csantavir. Árregyzék díjtalanul. 1460

BIZONY

AZ ÉRVENYESÜLÉS LELEKTANA

A férjhezmenés művészete

A hála

A párválasztó és a házasságközvetítő

A körv tudományos okait világítja meg az érvényesülésnek, az érvényesülésképtelenségnek és csalhatatlan biztonsággal mutat utat nőnek és férfinak a sikerhez, valamint az előnyös házassághoz. Megrendelhető e lap kiadóhivatalában. 1619

SZEPLŐT, pattanást, hámlást, orrvörösdéet és más arctisztatlanságot pár tégely használata után biztosan eltüntethet **DARUVÁRI** krém minden szaküzletben kapható. Háromsarkos nagy doboz 15.—, kis doboz 7.50 dinár. Postán küldi: **BLUM** gyógyszerár, Szubotica.

300.000.—

100.000.— dinár készpénzjutalom! Negyed sorsjegy 50.— dinár, Huzás április 14-én. Gyetval Lajos sorsjegyárudója, Szubotica, Városháza. 75

A Kosmetika **FI-FI** krém 10 din. csodája **FI-FI** puder 10 din. szappan 6 din. Készíti: **Savlic** gyógyszerár, Subotica, Jelašičeva 8

Reggeli Ujság

Uredništvo i administracija
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Noviszád, Kr. Petra II. (Futoski put) 50
Telefon: 21—37, éjjel 20—58
Felelős kiadó: **Andreo Dezső**
A kiadóhivatal elnöke: **Blazsek Ferenc**
Pretpriata — Előfizetés:
Egy óra 28.— dinár
(kihordó útján 30 din.)
Három óra 80.— dinár
(kihordó útján 86 din.)
Félévre 160.— dinár
(kihordó útján 172 din.)
Zsizi svakodneвно Mező elenik napon'a
Post. čekovni račun — Postacsekkszámla:
Zagreb, 46.692